

UNDERVEIS

Kirkeblad for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn. Nr. 2-2015

DELK-skolene
støtter prosjektet

1 000 000
bibler til Cuba

Sidene 6-7

UNDERVEIS er et informasjonsblad som skal fremme sunn åndelig utvikling, liv og vekst.

Bladet utgis av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn med fire nummer pr. år.

32. årgang. Opplag 2 200 eksemplarer.

Bladet er trykket på et miljøvennlig og svanemerket papir.

Gjengivelse tillatt med kildehenvisning.

Bladet finansieres med gaver.

www.delk.no - delk@delk.no

Ansvarlig redaktør

Tilsynsmann Rolf Ekenes

Kontortlf.: 33 35 93 51

E-post: tilsynsmannen@delk.no

I redaksjonen:

Torunn Fadum Døvik

Tlf.: 918 87 350

E-post: hvorfor-ikke@live.no

Torunn Hvale

Tlf.: 971 69 322

E-post: torunn.hvale@gmail.com

Jan Erik Askjer

Tlf.: 976 62 727

E-post: jan.erik.askjer@delk.no

Design & layout

Tormod Fredriksen, TEIE it-com

Tlf.: 916 93 078

E-post: tofredr@online.no

Trykk

Nordby Grafiske, Larvik

Forsidefoto

DELK-elever i en buss på Cuba

Foto: Erling Rantrud

Distribusjon

DELK-kontoret

Tlf.: 33 35 93 50

E-post: underveis.abonnement@delk.no

Økonomi

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn

Åslyvn. 19, 3170 Sem

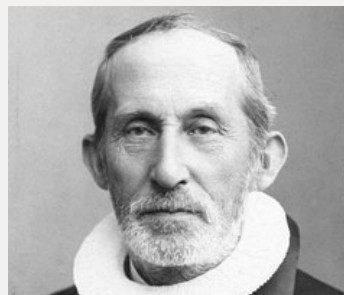
E-post: delk@delk.no

Regnskap: Jan Hetland

E-post: jan.hetland@dabb.no

Kontonr.: 3000 27 1394

ISSN: 0809-229x

12

«Det skal ei skje ved kraft og makt»

Om presten og salmedikteren Gustav Jensen

17

Liv og glød i Ungdomsarbeidet

Intervju med Anne Lise Nybo Heum

29

Byggeprosjektet i Døvikveien 2

Status for nybygget i Nordre Vestfold menighet

Litt av innholdet:

- 03 Ledere
- 05 Følger med vennene i Nepal
- 08 DELK-prest på besøk hos flyktninger i Italia
- 09 Påskemåltid spekket med frelseshistorie
- 10 OK å være pietist?
- 11 Spør misjonæren! En chat med misjonæren i Japan
- 13 Liturgi for familiegudstjenester
- 14 Fra bibeloversetterens verksted
- 16 Søndagen – hviledag til besvær?
- 18 Gudstjenester og søndagsmøter 2. og 3. kvartal 2015
- 20 Jan Erik Sundby – ny generalsekretær i Kristne Friskolers Forbund
- 21 «De ble drept for sin tro – vi må være sterke i vår tro på Gud!»
- 22 Nytt læreverk i kristendom
- 24 Festdag i Khovd – 13-åring døpt | Kreativitetsgjengen i Døvik
- 25 Mongolske medarbeidere med hjerte for barna
- 26 Bondal-sider
- 28 Når to blir tre | Lutherske Fordypningsdager 2015
- 30 Diverse fra DELK
- 32 Fra Rådsmøtet 17. og 18. april
- 33 Kort fra to styremøter | DELKs misjonærer og utsendinger
- 34 Slekters gang | Bank-kontoer for gaver til DELK
- 35 DELKs adresser og kontaktpersoner
- 36 Program for DELKs St. Hansstevne 2015 – Tema: «Det gode livet»

Tal alltid vennlige ord

– Husk at du fanger mer fluer med en teskje honning enn en tønne eddik, lyder et gammelt ord. Du kommer mye lenger med det søte enn det beske. Den positive grunntone i all menneskelig kommunikasjon er en døråpner for ekte dialog. Vil du skape lytting og få konstruktiv oppmerksomhet, løfter du fram de gode tingene og gir anerkjennelse. Dessuten er det bibelsk: – La alle mennesker få merke at dere er vennlige, sier Paulus til filipperne. Og til kolosserne sier han: – Tal alltid vennlige ord. Altså ikke bare iblant.

Ikke bare for sjel og sinn skaper de gode ordene åpning og muligheter. De når helt ut til kroppen og helsen: – Vennlige ord er som dryppende honning, søte for sjelen og sunne for kroppen, står det i Ordsp 16,24. Mange er altfor raske til å irettesette, og tar både gleden og frimodigheten fra medarbeidere som trenger det motsatte.

Samtidig fortsetter Paulus til kolosserne: – Men la dem ha salt og kraft. Altså ordene. Hva mener han med det? Det har selvsagt sammenheng med at sannheten uansett må ha fortrinn. Men jeg tror også det har noe å gjøre

med at samtidig som vi skal rose og gi oppmuntring, må det også være plass for kritisk tilbakemelding. Ellers lærer vi ikke av våre feil. Honning smaker bra. Samtidig må jeg legge til: Det er få ting jeg har lært mer av enn konstruktiv kritikk og tydelig tale – formidlet i kjærlighet.

Mitt inntrykk er at vi roser og anerkjenner veldig mye i kristen-Norge. For det meste: godt og vel. I min egen oppvekst var det for lite ros. Men iblant antar det i dag overdrevne former. Det roses og bekreftes i det uendelige – mens den konstruktive kritikk uteblir. Den viktige korreksjonen fra et klokt menneske som ser noen sider vi selv er blinde for, kommer ikke. Vi er så redde for å bli negative at vi fratar mennesker muligheten til å vokse og modnes, sier veilederen Arne Børresen.

Forkynnere og ledere får mer ros enn kritiske tilbakemeldinger – av det slaget som skaper endring og vekst. De fleste mangler arenaer for slikt. Lykkelige de ledere som har små fellesskap hvor åpenhet og ærlighet på både innhold og form i vår tjeneste er satt inn i en ramme av bønn, Guds ord

Foto: Bolo Hermansen

og kjærlighet.

Å våge å være svak og ærlig på egne utfordringer i livet er avgjørende for om en selv skal nå fram med veiledning til andre. Ikke minst yngre ledere vil oppleve oss eldre som troverdige når vi også deler det vi mislykkes med – menneskelig talt. Vi sitter alle i glasshus og har vårt å stri med.

– Når jeg er svak, da er jeg sterk, sier Paulus til korinterne. En styrke vi ikke lærer på et lederkurs, men av Kristus.

Pietisme – på godt eller galt?

I forrige utgave av Underveis hadde vi en artikkel om Pietisme og lutherdom. Den var en sammenfatning av et foredrag vår Bergensprest Jan Bygstad hadde på Rådsmøtet på Vindfjell rett før jul i fjor. Den pekte på noen sider ved pietismen slik den har framstått i store deler av norsk kirke- og kristenliv, og også hos oss i DELK, som har bidratt til å svekke tilliten til hva Gud har gjort til vår frelse. Det såkalt «objektive element» i frelsesgrunnlaget, hva vi har i Jesus Kristus gjennom hans frelsesverk, ble ofte borte i skyggen av hva jeg selv burde finne i mitt hjerte av troens frukter. Frelsesvisshet ble noe suspekt, og oppmerksomheten ble mer rettet mot hva jeg skal gjøre for Gud enn hva han har gjort for meg. Pontoppidans Forklaring fokuserer på

hjertets alvor, hat til synden og seier over verden som kjennetegn på en levende tro. Det fratok mange frimodigheten basert på det jeg har i Kristi død og oppstandelse. Flere har gitt uttrykk for at artikkelen har hjulpet dem til å få en ny trygghet i troen.

På nevnte Rådsmøte hadde også en av lederne i Normisjon, Svein Granerud, et innlegg om pietismen sett fra en litt annen vinkel, som vi gjengir i dette nummer. Her peker Granerud på noen av pietismens utvilsomt sterke sider: en styrking av kirkens diakonale arbeid, Bibelens plass i menigheten og i den enkeltes trosliv, og ikke minst forkynnelsen av evangeliet for unådde folkeslag gjennom misjon. Det Gud har gjort for oss til frelse, den objektive siden, var også med. Men for pietis-

tene ble troens liv, Åndens frukter og praktisk kristendom dominerende.

Det er ingen tvil om at sider ved pietismen opp gjennom årene har stått i fare for å skygge for de fundamentale frelsessannheter for mange i vårt eget kirkesamfunn. Det er fortjenstfullt at dette nå løftes fram, og det oppleves frigjørende for mange. Det er livstruende for vårt trosliv når lydigheten mot budet blir viktigere enn hvilen i nåden. Vi står her i en spenning som er Bibelens egen. Vi kalles til å hvile i nådens rom, forankret i Jesu frelsesverk som rekkes meg gjennom nådens midler, det er grenseløst befriende. Og vi kalles til å leve et kristenliv i hverdagen i lydighet, etterfølgelse og gode gjerninger – i tjeneste for min neste.

– Det er et liv verdt å leve.

Vonde sår i Nepal

Mange tusen mennesker omkom under jordskjelvene som rammet Nepal i april og mai. Foto: HimalPartner

Nepal ble i april rammet av det største jordskjelvet på 80 år. Tusenvis av mennesker ble begravd under ruinene, og ødeleggelsene er enorme. HimalPartner, som kjenner landet godt, var raske med å koordinere hjelp til det kriserammede landet.

Etter jordskjelvene som nylig rammet Nepal, er generalsekretær i HimalPartner, Heidi Westborg Steel, takknemlig for at deres partnere og utsendinger kom fra de kraftige skjelvene med livet i behold. Den lille organisasjonen, som har 61 års fartstid i landet, er den norske organisasjonen som kanskje kjenner landet best. Derfor føler de også på et ekstra stort ansvar for å hjelpe landet i en vanskelig situasjon.

– Etter at den første krisen har lagt seg, har Nepal fortsatt enorme behov, understreker Heidi.

– Tiden kommer da synlige sår har grodd, mens de usynlige sårene fortsatt er der. Våre partnere som jobber med mental helse, vil være der også når tv-kameraene er slått av og hjelpearbeiderne har reist hjem, sier hun.

Visste det ville komme

Alle visste at skjelvet ville komme en dag. – Vi har hørt om det i mange tiår, helt fra det forrige skjelvet som rammet landet. Vi har hatt en beredskapstenkning med våre aktører på forhånd. Det har vært

fokus på å feste ting, skru skap til vegger, pakke nødbagger med vann og teppe og ha fløyte på nøkkelknippene. Ambassaden har også hatt flere jordskjelvkurs, forteller Heidi.

Lederen for HimalPartner forteller om dagen før det store jordskjelvet.

– Det var ei dame som ringte oss på kontoret. Hun kjente oss ikke fra før. Hun kunne fortelle at hun av og til fikk noen ord, bønneord. Denne gangen var det Himalayafolket som kom til henne. Hvorfor Himalayafolket, lurte hun på. Hun gikk inn på nettet for og søkte etter ordet, HimalPartner kom opp. Så ringte hun oss for å høre mer om dette Himalayafolket, sier Heidi.

Få timer etter dette skjedde den store katastrofen i Himalaya.

– I ettertid har vi sett på dette som en bekreftelse på at Gud ser Nepal spesielt i denne tiden. Og på en merkelig måte viser Han oss at han vil bruke vår lille stab her i Oslo, våre utsendinger og mange andre til å hjelpe i denne store krisen, sier Heidi.

Nødvendig samarbeid

En drøy uke etter skjelvet ble HimalPartner og andre organisasjoner innkalt for å fortelle om arbeidet hos statsministeren og utenriksministeren. Hensikten var å dele de økonomiske midlene på en riktig måte.

– Vi kunne fortelle at nødhjelpsarbeidet

vårt skjer gjennom United Mission to Nepal (UMN). I samarbeid med Digni og Normisjon søkte vi og fikk midler til deres nødhjelpsprosjekt nær episentret. Dette innebærer midler til de hardt rammede områdene, Dhading og til sykehuse og til psykososialt arbeid, sier Heidi.

– Videre har vi støttet et fint nødhjelpsinitiativ fra en gruppe med menigheter i Pokhara Christian Council der menighetsmedlemmene har pakket pakker og har reist opp i de rammede områdene med hjelp, forteller hun.

– Vi vil at alle våre partnere skal få lov til å hjelpe på en eller annen måte. ECEC, for eksempel, der Veronika Gundersen jobbet, vil hjelpe førskolelærere slik at de skal kunne takle sine egne og barnas reaksjoner i månedene som kommer. Og fra Kathmandu University reiser ingeniørstudentene ut som frivillige og hjelper til med det som trengs av teknisk hjelp og assistanse.

Det er tydelig at Heidi er glad i Nepal. Hun legger hånden til hjertet når hun snakker. Staben på fem ansatte vil være et redskap for Guds kjærlighet i Himalaya. De vil hjelpe et ustrukturert og fattig land.

Mange andre vil også hjelpe Nepal. Hele 30.000 aktører er med på ulike måter. Alle vil gjøre noe, men det er vanske-

lig å få oversikt. HimalPartner jobber med å få oversikt så godt de kan, og vil samarbeide med ulike aktører.

– Vi har kontakt med Atle Dyregrov i Senteret for Krisepsykologi i Norge. De går inn og vi går inn, og vi vet om hverandre. Vi kjenner landet godt og jobber med psykisk helse, de har de beste kunnskapene om traumer. På en slik måte blir kompetansen på det vi gjør enda bedre, sier Heidi.

Behandling av traumer

Et to-minutter langt jordskjelv og en rekke etterskjelv setter en støkk i folk. Etter slike hendelser er det viktig å sette ord på ting, noe nepaleserne ikke har som vane, sier Heidi og fortsetter:

– En av våre partnere møtte en kollega som hadde mistet ektefellen sin. Vi her på kontoret spurte han om hvordan det var da den personen kom tilbake på jobb. Han svarte: "Nei, vi sa ingen ting, vi."

– Det er klart at man kan få en veldig traumatisert befolkning om man ikke jobber med disse tingene, forteller Heidi.

– Har du for eksempel konstant angst for nye skjelv, er det vanskelig å fungere i hverdagen. Og får foreldre behandling, kan de bedre gi egne barn gode hverdager og gjøre dem trygge.

Tiden framover for Nepal er uoversiktlig. Men Heidi ser håp når vi kan være med i bønn og bidra videre økonomisk.

– Ikke glem Nepal. Slike katastrofer har en tendens til å bli glemt. Det kommer til å ta lang tid og kreve store ressurser å bygge opp Nepal igjen, sier lederen for HimalPartner.

TH

Generalsekretær Heidi Westborg Steel i HimalPartner sier de vil strekke seg langt for å hjelpe folk i Nepal etter jordskjelvene. Foto: HimalPartner

Følger med vennene i Nepal

Veronika Gundersen var utsending for HimalPartner i Nepal i fem år fra 2008 til 2013. Hun syntes det var rart å stå på utsiden da landet hun kjenner så godt ble rammet av jordskjelvet.

– Det å bare se det på TV blir jo litt fjernt og man blir litt handlingslammet, sier Veronika om jordskjelvet i Nepal.

Døgnet etter det store jordskjelvet fikk hun flere facebook-oppdateringer fra nepalesiske venner med "Jeg er trygg". De la også ut bilder av mye som var ødelagt.

– Helt surrealistisk, synes Veronika.

– Det var mye fokus på jordskjelvet som skulle komme, da jeg var i Nepal. Vi hadde blant annet et nøkkelknippe med en fløyte liggende på nattbordet, forteller den tidligere Nepalmisjonæren.

Forskjell på rike og fattige

Veronika har ikke hørt om noen omkommede blant de hun kjenner. Men en turguide de brukte, mistet sin niese på åtte år.

– Jeg kjente til flere i storfamilien til jenta, og det er vondt å tenke på at de har mistet henne, sier Veronika.

– Det er tydelig å se at de rike har klart seg fint, mens de fattige ble rammet hardere på grunn av hus som var dårlig sikret, sier hun.

Utfordrende kulturskifter

Veronika har nå bodd i Norge i snart to år etter en lang periode i Nepal.

– Jeg jobbet nokså aktivt med å tilpasse meg ny kultur da jeg kom til Nepal. Jeg plukket opp så mye at jeg glemte litt min egen norske kultur. Da jeg kom tilbake hadde ting forandret seg i Norge. Mange venner hadde flyttet ut av Oslo og jeg måtte bygge opp en ny hverdag. I Nepal var det mange idealister. Da jeg kom hjem til Norge igjen, tenkte folk mer på seg og sitt, sier Veronika.

Tidligere misjonær i Nepal, Veronika Gundersen.

Hun synes det er en sunn erfaring å lære å veksle mellom kulturer.

– Men det er dessverre litt for lett å skli inn i gamle vaner igjen, legger hun til.

Jobber som trosopplærer

Da hun kom fra Nepal til Norge, fikk hun jobb på snekkerverksted med arbeidstrening for innvandrere i Oslo kommune. Det siste halve året har hun jobbet som trosopplæringsleder i Voksen menighet. Arbeidsdagene inneholder nå alt fra babysang til konfirmantarbeid. Hun er også med og arrangerer leirer for ulike aldersgrupper.

– Som trosopplærer kommer jeg i kontakt med folk i alle livssituasjoner. Jeg får brukt de menneskelige egenskapene mine, og det føles riktig. Menigheten har en stor kontakflate i lokalmiljøet, så jeg føler meg like mye som misjonær her som i Nepal, sier hun fornøyd.

I dag har hun jevnlig kontakt med Nepal gjennom å være frivillig i HimalPartner, der hun også sitter i styret.

Tekst og foto: TH

Vil du støtte HimalPartner gjennom de store utfordringene?

Gi en gave på kontonummer: 3000 15 47107
eller send SMS NEPAL250 til 2160.

Bestemor forklarer hvordan boken virker.

En av Cubas gamle «amerikanere».

Ungdommene Lydia, Emma, Aleksander og Simon fra Norge.

1 000 000 bibler til Cuba!

La Biblia es un libro súper

Tekst og foto: Erling Rantrud

Når var sist gang du ikke hadde mulighet til å lese i Bibelen? Jeg er omgitt av muligheter. Jeg finner bibler på konto-rett, i stuen hjemme, på iPaden og på telefonen. Hver morgen leser jeg dagens bibelord på bibelappen og bibel.no.

Og som om ikke det var nok, popper bibelordene daglig opp foran meg på Facebook, instagram, kjøleskapsdører og konfirmasjonskort. Bibelen er super-tilgjengelig i Norge. Det betyr ikke at vi leser den.

På andre siden av havet, på Cuba, er situasjonen en annen. Det er mange levende og aktive kristne menigheter der. En av ti cubanere går jevnlig i kirken. 10 % av landets befolkning er evangeliske kristne og 10 % er katolikker. Analfabetisme finnes nesten ikke. Castros Cuba har utdanning i fokus.

Men de mangler bibler å lese i! Lokalbefolkningen har lite tilgang til Internett, og det finnes ikke religiøs litteratur i bokhyllene hverken hos forhandlere eller i hjemmene. I enkelte menigheter

er det pastoren alene som eier en bibel. I andre mer privilegerte menigheter er det omkring én bibel pr tiende medlem.

Da sier vi en million

Da Det Norske Bibelselskap var på besøk hos sine Cubanske søsken for noen år siden, endte samtalen med følgende spørsmål: «Men hvor mange bibler mangler dere da?»

Rask regning fra Secretario General de Comisión Bíblica del Consejo de Iglesias de Cuba, Alain Montano, anslo at de manglet noe over 900 000 bibler. «Da sier vi én million», kunne representanten fra Det Norske Bibelselskap slå fast.

Slik startet bibelselskapets prosjekt «1 000 000 bibler til Cuba». I fjor var prosjektet subjekt for Bibeldagen 2014. I 2015 skal elevene på DELKs skoler få være med å støtte prosjektet. Det er godt i gang. Allerede er mange titalls tusen bibler trykket i Brasil og sendt til landet. Fokuset vårt vil primært være å skaffe penger til barne- og ungdomsbibler. Barn og ungdom som hjelper barn og ungdom. Det flotte med denne måten å distribuere Guds ord på, er at én bibel

til et barn på en søndagsskole i Havana, betyr én bibel til barnets familie! Barnebiblene er nemlig hele skriften innbundet og illustrert. Ikke bare fine bilder og tegninger.

Besøk i Havana

13. april denne våren kunne fire niende-klassinger, to fra Moe og to fra Ryenberget skole, en lærer fra hver av skolene, en pensjonert generalsekretær fra Bibelselskapet og undertegnede sette seg på flyet til Havana, Cuba. Målet var å besøke det Cubanske Bibelselskap og kirkeråd, samt besøke flere menigheter rundt om i Havana og omegn for å få kjennskap til prosjektet og fortelle om det til klassekamerater og menigheter hjemme.

Vi fikk en fantastisk opplevelse. Det skal vi ikke legge skjul på. Men det som gjorde størst inntrykk, var å besøke barnearbeid i ulike menigheter. Alle kirken vi besøkte, ni kirker på seks dager, hadde aktivt og velfungerende barne- og ungdomsarbeid. Vi ble fortalt av tidligere nevnte Alain at ungdommen var en av nøklene til den enorme kirkeveksten i landet de siste 30 årene. Ungdommen

La biblia es un libro súper!
(Bibelen er en super bok)

hadde fått ansvar og tatt ansvar i kirkene! Dette, samt gospelsangeren Jesse Jacksons besøk hos Fidel i 1984, Pave Johannes Pauls besøk på Cuba i 1998 og en større evangelisk konferanse i 1999, ble pekt på som faktorer som gjorde kirkevekst mulig.

Vår gode guide Alain kunne i tillegg fortelle en cubansk spøk om at de statlige skolene produserte kardinaler, mens jesuittskolene produserte revolusjonære. Castro selv gikk på jesuittskole i sin tid og har ikke så mye imot religion forøvrig så lenge staten har oversikt og revolusjonen får leve!

Innholdsrikt program

Bibelskapet hadde snekret et innholdsrikt program for oss. Hver morgen ble vi hentet av vår faste sjåfør «el Flaco» (han tynne) som kjørte oss til en menighet gjennom de minste og rareste gatene i Havana han kunne finne. Vi kjørte nye biler, men de 60 000 gamle veteranene som ruller rundt i hovedstaden, er en historie for seg selv. Vi fikk kjørt både Lada, Ford, Chevy53 og en tøff gammel gul amerikansk skolebuss.

Deretter fikk vi i over tretti varme-grader og respektfulle langbukser være med på barneopplegg i ulike menigheter før våre cubanske venner Hector og Alain kom kjørende med pappesker fulle av bibler. Da begynte jobben til ungdommene våre. De fikk dele ut mange hundre bibler til glade, forventningsfulle og begeistrede barn og ungdom. Mange av dem hadde aldri før holdt i en bibel og langt færre lest i en. Biblene ble luktet på, kost med, løftet i været, og noen ble gjemt bak ryggen i håp om å få en til.

Sterke inntrykk

For lærerne Elisabeth og Marianne ble utdelingene til tider i overkant kaotiske, og vi voksne stilte oss lettere forfjamset og resignerte i bakgrunnen mens ungdommene fortsatte arbeidet med å dele ut biblene. Inntrykkene har prentet seg fast inn i hukommelsen til både niendeklassingene våre og oss voksne. Dette var stort å være med på. Et av de nydeligste bildene jeg har, er av en bestemor som rørt forklarer barnebarnet sitt hvordan Bibelen er satt sammen. Bok for bok.

Utmerkede skoleambassadører

Ungdommene Lydia, Emma, Aleksander og Simon kom godt overens og var utmerkede ambassadører for skolene sine, men også for Norge! Vi var stolte mer enn én gang over måten de møtte alle slags utfordringer på. Simon, med foreldre fra Colombia, snakker flytende spansk. Det gjorde at han ble et naturlig midtpunkt og god hjelp når vi kom med våre hilsener. «Min båt er så liten» og «Når det stormer» fungerer utmerket hos både cubanske metodister, pinsevenner og katolikker så lenge den får en liten spansk intro først.

Vi vil også gjerne takke Stein Mydske, pensjonert generalísimo fra Det Norske Bibelselskap, for å ha vært en god og trygg norsk reiseleder.

Nå begynner altså arbeidet. Denne turen var bare en liten start. Til høsten skal elevene på DELK-skoler i lille Norge få være med på å samle inn penger til 1 000 000 bibler til Cuba!

De kommer til å bli lest!

DELK-prest hos flyktninger i Italia

De tre som omtales i artikkelen ved den gamle havnen i Bari. Foto: Jan Bygstad

I januar var Jan Bygstad på besøk i Bari i Syd-Italia sammen med Issa Hammer som tolk. Bakgrunnen for besøket var at han høsten 2013 hadde en del kontakt med Ali Mehr, en iraner (tidligere muslim) som var kommet til kristen tro og blitt grepet av evangeliet.

Ali Mehr hadde ikke fått oppholdstillatelse i Norge, og valgte selv å forlate Norge i november 2013. Etter en tid havnet han i Bari. Her har han drevet et aktivt arbeid som evangelist blant muslimske flyktninger, og etter hvert samlet mellom 20 og 40 personer rundt seg som alle ønsker å lære kristen tro å kjenne. Menigheten har i løpet av høsten 2014 sent bibler, nytestamenter og katekismer på farsi og arabisk nedover til Ali Mehr for å hjelpe denne gruppen.

– En kvinne som leder et utstrakt arbeid blant flyktninger og asylsøkere i Bari i regi av den lokale pinsemenigheten, var med oss under oppholdet og fungerte som sjåfør og hjelper.

I året som ligger bak har Jan B. hatt kontakt med Ali Mehr og kjent på et ansvar for denne gruppen – både når det gjelder materiell hjelp og behov for kristen undervisning og veiledning. Jan forteller:

– Valeria Matichecchia, en kvinne som leder et utstrakt arbeid blant flyktninger og asylsøkere i Bari i regi av den lokale pinsemenigheten, var med oss under oppholdet og fungerte som sjåfør og hjelper. Vi møtte også menighetens pastor, Giovanni Caito, som tilbrakte en god del tid sammen med oss, og meget gjestfritt og velvillig ønsket oss velkommen til å bruke menighetens lokaler til undervisning og andre samvær.

– Flyktningene lever under svært fattige forhold og mangler selv det mest nødvendige til livets opphold. Mange av dem har ikke tak over hodet og sover på gaten. De fleste benytter seg av overnattingstilbud fra Røde Kors eller kristne menigheters nødhjelp. Det samme gjelder for maten. Det er kommunal matservering noen ganger i uken, og noen menigheter – for det meste katolske – står også for matutdeling noen ganger i uken.

– Mange av de iranske konvertittene hadde vært i Norge. De er nektet oppholdstillatelse, og i stedet for å sitte på norske mottak og vente på uttransportering til Iran, foretrekker de å bo på gaten i Bari. De vet nemlig at som konvertitter har de all grunn til å frykte hva som vil kunne skje ved tilbakeføring til Iran. Mange av disse snakket relativt godt norsk, og ønsket seg tilbake til Norge. Han som hadde vært lengst i Norge, hadde 11 år bak seg i landet vårt. En annen var gift og hadde to barn: Kone

og barn hadde fått opphold, han var blitt utvist. Konvertittene faller ofte mellom to stoler. Det er svært få som taler deres sak eller viser noen forståelse for deres situasjon.

– De holder sammen i et tett fellesskap; de er utstøtt fra hjemland og familie, den kristne menighet er deres nye familie.

– Felles for de fleste av dem, var at de hadde møtt kristen tro og var blitt døpt i Norge. At troen ikke var noe påtatt, fikk vi tydelig syn for under oppholdet i Bari. De holder sammen i et tett fellesskap; de er utstøtt fra hjemland og familie, den kristne menighet er deres nye familie. Samtidig er behovet for undervisning i troen og kristen kunnskap meget stort.

I juni vil Jan Bygstad igjen besøke gruppen av kristne flyktninger i Bari. Misjonssekretæren i DELK, Ulf Asp, vil også være med under besøket. Sammen vil vi se på om dette skal anbefales som en virksomhet kirkesamfunnet vurderer å støtte. Det vil bl.a. kunne dreie seg om å besøke gruppen med jevne mellomrom med tanke på å hjelpe med undervisning, dåp av nye kristne og eventuelt etablering av luthersk kirketilhørighet.

Ulf Asp
misjonssekretær

Påskemåltid spekket med frelseshistorie

Jan Rantrud, høgskolelektor ved NLA Bergen og tidligere misjonær for Israelsmisjonen, delte sin imponerende kunnskap om det jødiske påskemåltidet.

Skjærtorsdag 2015 ble menigheten i Moe kirke invitert til en helt spesiell påskesamling – påskemåltid etter bibelsk mønster. Rundt 50 deltakere i alle aldre fra 4 til 84 år fikk smake og kjenne at Herren er god.

Benkeradene i kirken var byttet ut med et hesteskoformet festbord. Jan Rantrud, høgskolelektor ved NLA Bergen og tidligere misjonær for Israelsmisjonen, delte sin imponerende kunnskap om det jødiske påskemåltidet, som er verdens eldste nåværende tradisjon. Påskemåltidet er spekket av frelseshistorie, bibelhistorie og god mat. Rantrud viste detaljer og frelsessymbolikk som inntil da hadde gått hus forbi for de fleste av oss.

– I 3500 år har jødene feiret påske slik som dette. Jesus og disiplene satt akkurat som oss den siste kvelden de hadde sammen, innledet Rantrud.

Fire beger

Sentralt i påskemåltidet er et beger som fylles opp fire ganger i løpet av måltidet. Hver gang står begeret for noe spesielt:

- 1) Åpningsbegeret – Livets beger (livet er en gave fra Gud)
- 2) Gledens beger (fri fra slaveri)
- 3) Velsignelsens beger (Gud er med og vil oss noe godt. Det er dette begeret Jesus brukte da han innstiftet nattverden.)
- 4) Frelsens beger (peker fram mot det virkelige store måltidet hjemme i himmelen).

Usyret brød

Også det usyrede brødet er en viktig del av påskemåltidet. Kanskje det mest overraskende for mange var de bitene av brødet som ble gjemt bort i starten av måltidet, og tatt fram igjen i forbindelse med velsignelsens beger. Dette ble lagt til side for å minne om «han som kommer» – Messias.

Jesus fyller påskemåltidet med nytt innhold; han er på mange måter oppfyllelsen av måltidet. Jesus var skjult veldig lenge, men så kom han og ble det som påskemåltidet egentlig handler om. Det ligger derfor en dyp mening i at Jesus bryter brødet og innstifter nattverden nettopp i den fasen av måltidet da det bortgjemte brødet tas fram.

En annen type brød som kanskje er det aller viktigste i påskemåltidet, er «livets brød», lesing av sentrale bibelavsnitt. Det er også svært interessant at vi har en nøyaktig gjengivelse av hva Jesus sa under måltidet. Mens Matteus bare beskriver litt av dette, bruker Johannes fem kapitler på å gjengi Jesu ord fra påskemåltidet. Johannes satt ved siden av Jesus og hørte alt han sa, mens Matteus satt lengre unna og fikk derfor sannsynligvis ikke med seg alle disse detaljene.

Hva med påskelammet?

I jødisk tradisjon skal hovedretten være et nyslaktet lam. Kristne jøder tenker at påskelammet ble slaktet en gang for alle

– i Jesus – og at det ikke trengs noe nytt slaktoffer. Derfor har de en annen hovedrett, gjerne som gjestene i Moe kirke fikk servert: linsesuppe.

– Linsesuppe er verdens dyreste matrett, hevdet Jan Rantrud.

– Esau solgte hele førstefødselsretten til lillebroren sin for en tallerken linsesuppe.

Rantrud fortalte også at lammene som ofte ble brukt, var avlet opp på Betlehemsmarkene og ledet opp til Jerusalem den samme veien som Jesus gikk. Også her vises det hvor sterk kopling det er mellom det gammeltestamentlige offerlammet og Guds Lam i NT.

Måltidet ble ikke fullført

Påskemåltidet skulle vare fra solnedgang og til litt over midnatt, men Jesus og disiplene gikk ut før måltidet var fullført. Noe ble stående igjen – et beger vin med noen brødbiter liggende ved siden av seg ... Dette står fortsatt på bordet, gitt for oss hver gang vi går til nattverd.

Se gjerne videoklipp fra påskemåltidet, og Jan Rantruds forklaring av de ulike delene, ved å søke etter «Påskemåltidet Moe kirke» på Youtube.

Tekst og foto: Terje Simonsen

OK å være pietist?

I forrige nr av Underveis trykket vi Jan Bygstads innledning til samtale om pietisme og lutherdom på Rådsmøtet 24. okt 2014. Denne gang trykker vi Svein Graneruds bidrag i samtalen på samme Rådsmøte. Red.

Er jeg pietist? Jeg har fundert over spørsmålet av og til. Jeg støtte på ordet i ungdomstiden, og forstod at mange forbandt ordet med en kristen livsstil som sa nei til ting en fryktet kunne dra en bort fra Gud. Noen saker ble regnet som «adiafora»-spørsmål, og da gjaldt det å tenke over om det som ikke var synd i seg selv, likevel kunne lede tanker og liv på avveie. Jeg hørte også pietisme brukt sammen med uttrykk som vekkelser, omvendelse, et liv i troen, å ha Jesus i hjertet.

Av Svein Granerud

Jeg valgte å studere teologi og fikk lære mer om pietismens som epoke i kirkehistorien, og hva som kjennetegner pietistisk teologi og trosliv. Deretter har et liv i kristen tjeneste gitt mange erfaringer som grunnlag for refleksjon og ettertanke. Pietisme er fortsatt et ord som utfordrer til å tenke igjennom viktige spørsmål som har med tro og liv å gjøre.

Pietismen er blitt beskyldt for å flytte troens tyngdepunkt fra «Kristus for meg» til «Kristus i meg». Vekten legges i større grad på troens liv og erfaringer enn på hva Jesus har gjort for oss. Åndens vitnesbyrd i vårt hjerte blir viktigere enn tilliten til nådens midler. Andre tenker motsatt: Pietismen kom som en livgivende strøm etter ortodoksens tørre forstandstro. Dogmatiske systemer ble avløst av hverdagstro og åndsfylt liv. I den grad moderne mennesker forbinder noe med pietismen, er det vel helst som en alvorstung kristendomsform med fokus på alt som en bør holde seg borte fra.

Pietismens opphav

Pietismens opphav finner vi i Tyskland, og dens program er utformet i Philip Jakob Speners skrift «Pia Desideria» (= fromme ønsker) som han gav ut i 1675:

- Bibelen må være i sentrum for

troslivet, både i menigheten og for den enkelte

- Bibelen må utlegges praktisk, med sikte på personlig kristenliv
- Praktisk bibelutlegging må bli hovedsak også i den teologiske undervisning
- Studentene må øves i fromhet
- Kirken må gi rom for reformasjonens tanke om «De troendes alminnelige prestedømme»
- Lekfolket må finne sammen i konventikler (småsamlinger) i tillegg til gudstjenesten.

Både Spener og hans yngre venn August Hermann Francke holdt fast ved klassisk luthersk teologi, slik ortodoksens teologer hadde videreført den og bygget den ut etter reformasjonen. Luthers skrifter var en viktig inspirasjonskilde også for pietismens fedre, men i deres øyne hadde ortodoksien (ortodoksi = rett lære) altfor ofte endt opp med lærde teorier og teologiske stridigheter. En så behov for å veilede folk til et sant troens liv, ikke bare til rett lære. For Francke var boten og det nye livet kjennetegnet på kristen tro.

Gjenfødselen var troens begynnelse, og fra dette utgangspunkt ble det utformet krav til et åndelig opplevelsesmønster. Samtidig var Francke en sterk pådriver av kirkelig diakoni. Det viste seg ikke minst gjennom Waisenhuset, som ga foreldreløse barn både hjem og mat, men også bibellopplæring. Enda viktigere er det å se hvordan hedningemisjonen først fikk rom i protestantisk kristendom med pietismen. Flere av ortodoksens teologer hadde vært prinsipielt motstandere av misjon. De mente at evangeliet var forkynt for alle folkeslag allerede på apostlenes tid. Med pietismen fikk misjonskallet en sentral plass i forståelsen av kirkens oppdrag.

Pietismen i Danmark-Norge

Allerede i 1705 tok kong Fredrik IV opp ansvaret for hedenske undersåtter i kolonien Trankebar. To tyske misjonærer ble sendt dit. I 1714 ble Misjonskollegiet i København opprettet. Kollegiet skulle ha oppmerksomheten rettet både mot kirkens arbeid i hjemlandet og ute i koloniene. I 1716 fikk Thomas von Westen Misjonskollegiets kall til å bli leder av misjonsarbeidet i Finnmark. I

1721 seilte Hans Egede til Grønland, og i 1728 ble den første voksne grønlander døpt.

Det skal pietismen ha: det var den som fikk den lutherske kirke til å ta sitt ansvar for de unødde folkeslag på alvor.

Under Kristian VI (1730-46) taler vi om «statspietismen», hvor kongen og hele hans styringsverk søkte å omforme samfunnet etter pietismens idealer. Her er det mye vi i dag rygger tilbake for, men også tiltak og initiativ vi gjenkjenner som troverdige uttrykk for kirkens tro og oppdrag. Vi nevner Peder Hersleb, biskop i Akershus stift 1731 – 1737. Han innskjerpet prestenes plikt til å gå på husbesøk, og bidro sterkt til å forbedre skolevesenet. I 1732 legger han fram tanker om en konfirmasjonsordning, slik at de unge kan få kunnskap om sin tro, vedkjenne seg sin dåpspakt og være vel forberedt til å gå til Herrens bord. Konfirmasjonen ble innført i hele riket i 1736. Erik Pontoppidans bok «Sandhed til Gudfryktighed» (1737) bidro til å befeste flere generasjoner i pietistisk kristendom.

Prekener fra denne tiden viser at prestene langt mer enn før taler om det subjektive moment i troen, altså etterfølgelsen, Åndens frukter og det kristne livet. Men vi ser også at det samtidig er en sterk understrekning av de objektive elementer i frelsen, hva Gud har gjort for oss.

En ønsket spenning?

Det springende punkt i vår vurdering av pietismen er nettopp hvordan en vektlegger forholdet mellom det subjektive og det objektive i frelsen. Ortodoksens teologer systematiserte det lutherske lærestoffet og utformet teologiske byggverk med rettferdigjørelsen ved tro som fundament. En skarpstilte frelsens objektive grunnlag i Kristi gjerning for oss, og talte om troen som tillit til nådens midler (Ordet, dåpen og nattverden). Vekten ligger på Guds handling for oss, og kirkens (og prestens) oppgave er å undervise om evangeliets sannheter og forvalte ord og sakramenter slik at mennesker kan fortrøste seg på Guds nåde – utenfor oss. Ortodoksens forkynnelse var ikke uten sjelesørgisk tilnærming, men ble i hovedsak oppfattet som teoretisk og

lite livsnær for alminnelige mennesker i kirkebenkene.

Pietismen kom med fokus på troens liv, Åndens frukter og praktisk kristendom. Læresystemer ble erstattet av praktiske program. Forkynnelsen talte om livet i troen, ikke bare om troen. Men faren var at pietismen kunne bli lovisk. Lovisk blir kristenlivet når troens visshet søkes i troens erfaringer. Når sann tro måles i troens frukter, blir lydigheten mot budet viktigere enn hvilen i nåden. – Den spenningen vi her beskriver, har alltid fulgt kirken i dens oppdrag, også vår lutherske kirke. Ytterpunktene er ulike utgaver av loviskhet og subjektivism, og på motsatt side den forstandsbaserte rettroenhet. Spenningen møter oss i Skriften selv: Vi kalles til å hvile i nådens rom, med troen forankret i Kristus for oss. Guds handling til frelse gis oss gjennom nådens midler. Samtidig kaller Guds ord oss til et liv i etterfølgelse, i lydighet mot Guds bud og med Åndens frukter som tegn på livet i Ånden. I Skriften er dette en sunn spenning, for den driver oss stadig til Kristus, han som er kilden til både tro og liv. Han som er for oss innfor Gud, er i oss i hverdagens etterfølgelse.

Fra 1700 til i dag

Pietismen har på mange vis preget norsk kristenliv siden 1700-tallet. Opplysningstiden (fra 1760) og senere epoker har på mange måter forsterket det subjektive og individuelle drag i både åndsliv og samfunnsliv. Hans Nilsen Hauge virket i en overgangstid hvor både kirke og samfunn stod på terskelen til nye tankemønstre. Hauge selv var forankret i klassisk tro, men utløste et gjennombrudd for lekmannstjeneste og personlig kall til etterfølgelse og tjeneste. I 2. halvdel av 1800-tallet kom den rosenianske vekkelse fra Sverige, med fornyet kall til å komme som en er, for «alt er ferdig». Vi gjenkjenner reformasjonens kjerneanliggende, men den formidles – ikke minst av Rosenius selv – med sjelesørgerisk og livsnær varme.

Også 1900-tallet bar med seg mange vekkelser, særlig i første halvdel. Impulsene kommer ofte fra reformerte bevegelser i den anglo-amerikanske verden, og de frikirkelige innslag i

norsk kristenliv gjør seg stadig mer gjeldende. Klassisk pietisme støter en sjeldnere på, men troens liv og Åndens frukter er likevel sentrale elementer i toneangivende kristendom. Slik er det også i vår egen tid. Derfor er det for lutherske kristne en stående utfordring å etterspørre den rette balanse mellom Kristus for oss og Kristus i oss i teologi og forkynnelse. Gullet i vår reformatoriske arv er nettopp Luthers dype innsikt i evangeliet om rettferdiggjørelse ved tro. Ingen teologi har på samme måte skarpstilt det budskap som gir anfedte syndere nåde og fred. Med denne forankring i rettferdiggjørelsen, blir troens liv en tjeneste for nesten, og ikke en konkurrerende basis for frelsesvisshet. Vi må innrømme at disse lutherske – og bibelske! – kjernesannheter ikke er dominerende innenfor luthersk teologi og forkynnelse i dag. Derfor bør det være en glad utfordring å løfte det fram!

Jesus sier det best

Er jeg så en pietist? Det spørres vel. Jeg lever neppe opp til de høye idealer som pietismens fedre malte for sin samtid. Og en del av den pietistiske bagasje lar jeg rolig ligge. Men der hvor pietismen lykkes i å ta oss med inn i den gode balanse mellom troens objektive forankring i Jesu frelsesverk gitt meg gjennom nådens midler, og troens liv i åndsfylt etterfølgelse, der vil jeg gjerne være. Enkelt sagt nok en gang: Kristus for meg og Kristus i meg. «Bli i meg, så blir jeg i dere», sier Jesus (Joh 15,4). Da trenger ikke jeg føye mer til.

Pietismen er «den lutherske form for den vekkelsesbevegelse som har gått gjennom alle konfesjoner» (Holmquist/Nørregaard)

«Den tidsepoke som føder pietismen, bærer også spiren til opplysningstiden i sitt skjød»

(Aarflot)

Aarflot:

S 101 senort. Litt viktigere enn pietsisk litt.

S 104 f Misjontankens gjennombrudd Syvstjernen 1714

Spør misjonæren!

En kort chat, eller nettprat, mellom en ungdom i Norge og Torkel Alfsvåg Ekenes i Japan.

m: hei torkel! er det kult i japan?

T: Ja. Gøy å sove på gulvet! Men savner Norge ganske mye.

m: hvorfor er dere i japan?

T: Kort svart: Fordi vi jobber som misjonærer her.

m: hvorfor det?

T: Egentlig ganske enkelt. Noen fortalte oss om Jesus, og vi tror at han er den han sier han er. Andre må også få høre, så de kan få tro. Så vi er her for å fortelle.

m: mange i bergen som ikke tror på jesus. hvorfor ikke misjonere her?;

T: Det er sant, mange i Bergen. Mange nesten samme hvor en kommer. Skulle ikke blitt arbeidsløse misjonærer om vi hadde blitt i Bergen, eller havnet et helt annet sted på kloden. Det er behov for misjonærer over alt. At vi er i Japan er ganske enkelt på grunn av behovet i Japan.

m: kan ikke de kristne japanerne misjonere selv? eller er det ingen?

T: Joda, det er kristne her, men veldig få. Lurt å hjelpe hverandre. Alle kristne er en familie, vi har samme Far hele gjengen. Samme Sjef. Når vi egentlig er én gjeng, kan vi like godt oppføre oss som om vi er det også.

m: mener du at jeg burde dra?

T: Kanskje det? Det hadde vært bra med flere. Men må ikke det. Alle kristne er misjonærer. Jesus sa at vi skulle fortelle. For mange så er det til naboer, familie, venner, de de treffer på der de er. For noen betyr det å reise til et annet land og fortelle til nye naboer, familie, nye venner og de de treffer på der. Nå er du i _____. Ikke noe bedre sted å begynne.

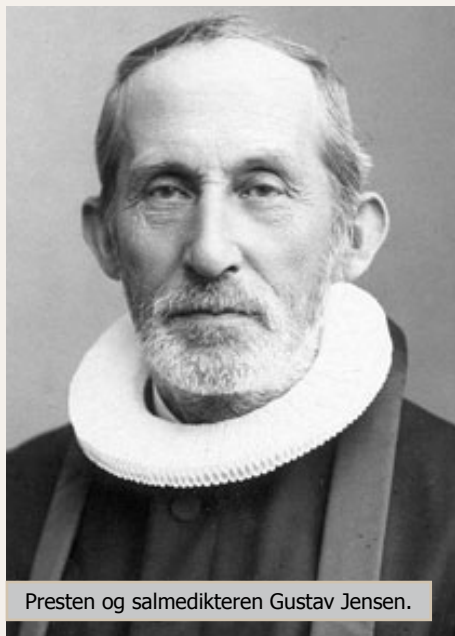
Må stikke. Er natta her. Kos deg med resten av ettermiddagen. Skal hilse fra Ima og Eirin! Har du flere spm, kan du også sende mail til oss på bloggen vår: tonbotidende.com. Snakkes!

m: god natt:)

T: god dag!

Gustav Jensen –

«Det skal ei skje ved kraft og makt»

Presten og salmedikteren Gustav Jensen.

Av Fred Søndby

Gustav Jensen ble født i 1845 i et kjøpmannshjem i Drammen. Moren ble enke i 1861, og da flyttet familien til hennes fødeby, Arendal. Han beholdt hele tiden et godt og nært forhold til moren, og han stiftet aldri noen egen familie, men forble ugift. Han skulle etter hvert bli en av 1800-tallets mest innflytelsesrike prester, og som mangeårig lærer ved det praktisk teologiske seminar (det som nå kalles praktikum) kom han til å forme flere generasjoner av prester.

I hans samtid på 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, stod kirkekampen på som verst mellom den konservative og liberale teologi. Det kan virke som om Gustav Jensen var veldig bevisst på ikke å bli forbundet med noen av disse grupperingene, men ønsket å virke for Gud nær den lokale menigheten, ikke med de store ord, men i troskap og tillit til kirkens Herre. Han skrev også mange salmer. Han raget nok ikke like høyt som de virkelige store dikterne på den tiden, men det han skrev, var preget av et ekte engasjement og kjærlighet til Jesus Kristus.

En av salmene hans som virkelig

understreker dette, er salmen «Det skal ei skje ved kraft og makt».

Gustav Jensen hadde en sterk overbevisning om at nådemidlene alene (dåp og nattverd) ikke er nok i en gudstjeneste. Den må være et uttrykk for den kristnes liv i bot og tro og kjærlighet til Kristus, som han uttrykte det. Derfor bør den også struktureres som en prosess som starter med syndsbejken, fortsetter med styrking av troen ved ordets forkynning, som menigheten besvarer med å framsi trosbejken. Høydepunktet nås ved nattverden, der kjærlighetsforholdet mellom Kristus og menigheten blir fornyet og styrket.

Gustav Jensen hadde sin prestetjeneste flere steder i Kristiania, avbrutt av de årene han virket som prestelærer. De siste årene han virket som prest, var i Trefoldighetskirken. Det fortelles at han som regel ikke hadde noen stor tilhørerskare, og at han ofte prekte med lukkede øyne. Selv om det ikke er beskrevet akkurat slik, har jeg inntrykk av at Gustav Jensen ikke var så veldig utadvendt, men at hans åndelige liv og kontakten med Gud var det som preget ham mest. Han skal flere ganger ha vært aktuell som biskop, men valgte selv å si nei til en slik oppgave.

Foreldrenes kristendomssyn var mest preget av det haugianske, men likevel ønsket han ikke å fremstå som pietistisk. Han var nok mer preget av det grundtvigianske synet, men gikk heller ikke helljertet inn for dette, da det for mange etter hvert gikk i en mer liberal retning. Jeg tror han så på slike partistrider som noe som kunne ta oppmerksomheten bort fra Kristus, som han framfor alt ville skulle formidles sterkt og klart til menigheten.

Jeg mener å kunne lese i flere av hans salmer at den pågående og for mange så utmattende kirkestriden den gang gikk sterkt inn på ham. Et eksempel på dette kan være dette salmeverset:

*Langt lyser arven som slektene samlet,
arven av makt og av kunnskap og gull.
Tungt har de strevet og fremad seg famlet,
- rikdommen økte til arven ble full.
Hvem skal vel eie den? Å hvor der strides!*

*Blødende sår og så mange forlis.
Å, hvor der strides, å, hvor der lides!
Brødre, - del arven på broderlig vis!*

Det må kunne sies å være en litt sår undertone i disse verselinjene, og jeg tror at Gustav Jensen opplevde en smerte på grunn av all striden om posisjoner og teologiske ståsteder, som hans samtid var så sterkt preget av. Hans motivasjon som prest og prestelærer var å gi Kristus plass i liv og lære, og ikke minst i takknemlighet gi seg selv fullt og helt i tjenesten for ham.

Av natur beskrives han som en vennlig og litt beskjeden mann. Han var glad i barn, og han hadde dessuten et godt lag med blomster, som han stelte med omhu på sitt landsted på Nesodden. Han beskrives som hjertevarm og en man kunne stole på. Det sies om ham at han var pålitelig og helstøpt i all sin ferd. I en tid med sterke brytninger og kirkestrid, var disse egenskapene av uvurderlig betydning.

Også som salmeoversetter har han gjort en stor innsats. Av oversatte salmer kan bl.a. nevnes: «Klippe, du som brast for meg», «Hellig, Hellig, Hellig», «O, bli hos meg» og flere.

Han gikk av som prest allerede i 1911, 66 år gammel, og fram til sin død i 1922 viet han sitt arbeid til revisjon av Landstads salmebok, som han allerede i 1869 fikk i oppdrag å utarbeide forslag til, noe som skjedde ved en kongelig resolusjon.

I arbeidet med salmeboken gikk han langt i å bevare karakteren i Landstads Salmebok, men utvidet salmeutvalget og fikk dessuten med et utvalg av nynorske salmer, noe som var svært nytt på den tiden.

Men forslaget han la fram, fikk en heller kjølig mottakelse, og det ble etter hvert opprettet en komite som skulle arbeide videre med forslaget, ledet av biskop Jens Tandberg. Etter mange diskusjoner fram og tilbake ble Gustav Jensens forslag i 1924 godkjent som ny kirkesalmebok, med en del mindre endringer. Men selv døde han allerede i 1922, og fikk derfor aldri oppleve at hans utkast vant fram.

Kanskje burde salmebokens navn vært Gustav Jensens Salmebok? Men dette

ville ganske sikkert ikke vært i hans ånd.

Han gjorde også en stor innsats ved å gi gammel liturgi og gamle bønner en ny og bedre språkdrakt. Samtidig produserte han også mye nytt, til berikelse av det liturgiske liv på den tiden. Hans skrevne bønner på høytidsdager og ved spesielle anledninger i en kristens liv, er både vakre og gripende. Jeg vil til avslutning gi et lite eksempel, ved å sitere et litt forkortet utdrag av en bønn om glede.

Herre Gud og Fader! Gi meg et glad sinn og et frimodig hjerte, at jeg ikke skal gjøre skam på din usigelige nåde, og den store glede du har skjenket oss, da en frelser ble oss født. La ingen tungsindig og fortvilet ånd få makt over meg. Heller ikke noen mørk og sur ånd, men gi meg sann åndelig glede over din kjærlighet, og la den bo innerst inne i meg også i tunge tider, fordi du alltid er den samme uomskiftelige kjærlighet. Og gi meg også å ferdes i mitt hjem og blant menneskene med et glad hjerte og et lyst ansikt, for at jeg ikke skal skremme noen bort fra ditt evangelium. La alltid troens glede få overmakten hos meg. Gjør meg glad, Herre! Og en gang evig glad! Amen.

Fred Søndby

Fred Søndby ble født i 1945, og da han gikk av med pensjon i 2012, ble Ryenberget menighet hans åndelige hjem.

Han kjente godt til menigheten allerede som barn, og har alltid senere vært interessert i å følge med på hva som har skjedd i kirkesamfunnet, bl.a. ved at han helt fra starten har vært en fast leser av Underveis.

De siste 2 1/2 årene har han vært medlem av Ryenberget menighet, blitt godt mottatt, og fått oppgaver han trives med. Fred Søndby er gift med Karin, har to voksne døtre og tre barnebarn. Foruten å tilbringe tiden med familie og menighetsliv, er han for tiden også styreleder i borettslaget han bor i på Holmlia.

Liturgi for familiegudstjenester

Fra en familiegudstjeneste i Granly kirke i januar 2015. Foto: TFR

I november 2013 vedtok Rådsmøtet i DELK en ny liturgi for familiegudstjenester.

Men hva er egentlig definisjonen på en familiegudstjeneste? Gudstjeneste for familier?

– Jeg trodde alle gudstjenester var for familier, var det en som sa.

Klart han har rett i det. Dette viser at navnet "familiegudstjeneste" ikke er ideelt. Vi kunne sikkert kalt det "gudstjeneste tilrettelagt for barn" eller "Gudstjeneste med fokus på de minste blant oss", men det blir både tungvint og langt.

I en familiegudstjeneste har barn en sentral plass. Så langt det er mulig, er det barn som deltar med ulike tjenesteoppgaver, og det legges vekt på at sangvalg og tale er tilrettelagt for barn.

Tanken er at selv små barn kan følge gudstjenesten fra begynnelse til slutt. Det betyr blant annet at det ikke er søndagskole. For prekenens del innebærer det at menigheten samles om et budskap som også de minste barna kan ha forutsetninger for å ta i mot.

Familiegudstjenesten som ble vedtatt, er lagt opp med ulike alternativer i flere av de liturgiske leddene. Slik kan menighet, musikere og prest velge de alternativer som passer best ut fra lokale forutsetninger.

Siden det er lagt til rette for at barn aktivt kan delta med tjenesteoppgaver i gudstjenesten, er det viktig at presten har løpende dialog med de som har ansvar for den lokale søndagskolen.

Det bør også fokuseres på at alle er bevisste på at barna "medvirker" og ikke "opptrer". En tekstleser eller en sanger står ikke overfor et "publikum", men alle er deltagere i en felles gudstjenestefeiring.

Det oppfordres til at ordningen for familiegudstjeneste blir gjort kjent og tatt i bruk i menighetene. Liturgien kan fås ved henvendelse til DELKs hovedkontor eller ved å kontakte din lokale prest.

Jan Erik Askjer

Når brødre også er søstre = søsken

Av Gunnar Johnstad

Fra broderkjærlighet til søskenkjærlighet

Bibelselskapets forrige oversettelse (fra 1978/85) gjenga på flere steder det greske flertallsordet *adelphoi* i grunnteksten kjønnsinkluderende med «søsken» i stedet for med det tradisjonelle «brødre». Eksempler er Luk 8,21 i avsnittet der Jesus taler om sin sanne familie og sier at hans «søsken» er de som hører Guds ord og gjør etter det, og Rom 8,29 der Paulus omtaler den oppstandne Kristus som «den førstefødte blant mange søsken». Og det tradisjonelle ordet «broderkjærlighet» (gresk *filadelfia*) var noen steder byttet ut med «søskenkjærlighet», f.eks. i Rom 12,10: «Elsk hverandre inderlig som søsken».

Ikke ideologisk oversettelse

Enkelte kritiserte disse endringene i 1978/85-oversettelsen av *adelphoi* fra kjønnsmarkert («brødre») til kjønnsinkluderende («søsken») terminologi. De så på dette som en modernistisk-ideologisk omskrivning av bibeltekstenes patriarkalske miljø til en større likhet med vår kulturelle sammenheng. Termen *adelphoi*, mente de, brukes i NT i eksklusiv maskulin betydning og bør derfor konsekvent oversettes med «brødre». Men Bibelselskapet fremholdt at begrunnelsen for endringen fra «brødre» til «søsken» ikke var av ideologisk, men av filologisk karakter: På datidens gresk finnes ikke noen fellesform i flertall for begge kjønn, tilsvarende vårt «søsken». I stedet kunne en når en ville referere til personer av samme kjønn, bruke *adelphoi*, flertallsform av *adelfós* = bror.

Inkluderende tiltale

Paulus omtaler ved flere anledninger Jesustroende kvinner som «søstre», f.eks. Rom 16,1 og Filem 2. Når han på en rekke steder i sine brev tiltaler adressatene som *adelphoi*, inkluderer denne tiltaleformen derfor uten tvil både kvinner og menn i forsamlingen, jf. Fil 4,2 der apostelen henvender seg til to kvinner ved navns nevning: Evodia og Syntyke. De er selvsagt inkludert i tiltaleordet *adelphoi* i verset foran, som derfor bør gjengis med «søsken», slik det i Bibel 2011 er gjort på dette stedet og også på nesten alle de andre stedene i brevlitteraturen der de kristne tiltales som *adelphoi* (merk unntaket i Jak 3,1!). Når dette ikke ble gjort allerede i 1978/85-oversettelsen, skyldtes det kanskje at en syntes tiden ennå ikke var «moden» for en mer konsekvent innføring av den kjønnsinkluderende søskenterminologien.

Funksjonell ekvivalens

Foruten den filologiske kjensgjerning at flertallsformen *adelphoi* kan ha betydningen «brødre og søstre», tilsier også oversettelsesprinsippet 'funksjonell ekvivalens', som i moderat utgave er lagt til grunn for Bibel 2011-oversettelsen, at «brødre» på mange steder erstattes av «søsken». Dette prinsippet innebærer at en prøver å oversette slik at de som leser teksten i dag, vil reagere på budskapet i den på en måte som tilsvarende («ekvivalerer med») måten de som først leste eller hørte den, antas å ha gjort det. Når Paulus i brevene sine tiltalte leserne som *adelfo*, opplevde de dette som uttrykk for at apostelen hadde et nært og følelsessterkt forhold til dem, de var ikke ukjente og fremmede for ham. I dag opplever trolig mange norske bibellesere tiltaleformen «brødre» annerledes, som avgrensende:

Den refererer utelukkende til personer av hankjønn - «brødre» til forskjell fra «søstre». Denne opplevelsen tilsvarende ikke den opplevelsen de som først leste eller hørte originalteksten hadde når de ble tiltalt som *adelphoi*. Gjengivelsen «søsken» som fellesbetegnelse på brødre og søstre er derimot en mer sakssvarende ekvivalent for grunntekstens *adelphoi*.

Dilemma

Det greske flertallssubstantivet *adelphoi* har to betydninger: Iblant, og vel oftest, har det den maskuline snevrere betydning «brødre» = personer av hankjønn, iblant har det en utvidet felleskjønnsbetydning, refererer altså til personer av begge kjønn, brødre og søstre = søsken. Dette doble meningsinnholdet i *adelphoi* er et problem for bibeloversetterne. For det innebærer at de hver gang ordet forekommer i grunnteksten, 'tvinges' til å måtte avgjøre om ordet er brukt inklusivt som felleskjønnsbetegnelse om både om kvinner og menn - og da skal oversettes med «søsken» - eller om det er brukt kjønnsmarkert, med ren maskulin betydning - og da skal oversettes med «brødre». Disse avgjørelsene vil ofte være usikre, oversetterne må ærlig innrømme at valgene de gjør, er subjektive og skjønsmessige.

Falske kristne - både kvinner og menn

Et slikt skjønsmessig valg i Bibel 2011 som har vakt atskillig oppmerksomhet, er oversettelsen av et *adelphoi*-derivat som brukes på to steder i grunnteksten, i 2 Kor 11,26 og Gal 2,4: ordet *pseudadelphoi* = falske *adelphoi*. Gjengivelsen er her endret fra «falske brødre» i tidligere oversettelser til «falske søsken». Å være en «falsk kristen» er altså ikke lenger forbeholdt menn - nå er det blitt «like-

stilling» mellom menn og kvinner også på dette området!

I Gal 2,4 skriver Paulus om jødekristne som hadde «sneket seg inn» i menighetene i Galatia «for å spionere» på friheten i Kristus Jesus», og som krevde at hedningene måtte bli jøder og la seg omskjære for å kunne bli anerkjent som kristne. Oversetterne av Bibel 2011 har funnet det sannsynlig at det ikke bare var menn, men også kvinner blant disse «spionene»!

Prøv deg som bibeloversetter!

Nedenfor er det listet opp ti *adelfoi*-steder der det er vanskelig å avgjøre om ordet bør oversettes med «brødre» eller «søsken». Leserne av Underveis inviteres til selv å gjøre seg opp en mening om hvordan de synes *adelfoi* bør oversettes på disse stedene: enten som betegnelse på personer av begge kjønn = søsken, eller som betegnelse på hankjønnspersoner = brødre. Og etterpå kan det foretas en sammenligning mellom egne oversettelsesvalg og de som er gjort i Bibel 2011.

1) I Matt 28,10 (jf. Joh 20,17) sier den oppstandne Jesus til kvinnene som hadde vært de første som av engelen fikk høre vitnesbyrdet om Jesu oppstandelse, og som senere møtte Jesus selv: «Gå og si til mine *adelfoi* at de skal dra til Galilea.» Hvem er det Jesus her kaller sine *adelfoi*?

2) Jesus hadde både brødre og søstre (Mark 6,3). Refererer de Jesu *adelfoi* som er omtalt i i Joh 2,12, og som var med i reisefølget med Jesus, hans mor og hans disipler da de var på noen dagers utflukt sammen til Kapernaum, bare til Jesu brødre eller også til hans søstre? Det samme spørsmål gjelder omtalen av Jesu *adelfoi* i Joh 7,3 og i Apg 1,14.

3) I Joh 21,23 heter det at ryktet om at disippelen som Jesus hadde kjær, ikke skulle dø, kom ut «blant *adelfoi*». Var disse *adelfoi* bare menn eller både menn og kvinner?

4) I Apg 9,30 omtales noen fra menigheten i Jerusalem som brakte Paulus til Cæsarea da han var i livsfare, som *adelfoi*. Også i reisegruppen omtalt i Apg 10,23 som fulgte med Peter på veien fra Jaffa til Cæsarea, er det noen *adelfoi*. Var det også kvinner med i disse reisegruppene?

5) Paulus og Silas traff etter at de var sluppet ut av fengselet i Filippi, hjemme hos Lydia noen *adelfoi* som de satte mot i, Apg 16,40. Traff de bare menn eller også kvinner?

6) I 1 Kor 6,1-7 advarer Paulus de kristne i Korint mot å la sine personlige tvistemål avgjøres av verdslige domstoler. Han omtaler i v. 5 dette som saker mellom *adelfoi*. Hvem er det som her fører sak mot hvem?

7) 1 Kor 15,6 omtales mer enn fem hundre *adelfoi* som Jesus viste seg for på én gang etter oppstandelsen. Var det bare brødre = menn, eller også kvinner = søsken?

8) I 2 Kor 8,23 omtaler Paulus to ikke-navngitte *adelfoi* som utsendinger fra menighetene i Makedonia (jf. også 2 Kor 11,9) i forbindelse med pengeinnsamlingen til de fattige blant de kristne i urmenigheten i Jerusalem. Er disse to menighetsutsendingene (om den ene står det at vedkommende var valgt av menighetene, v. 19) menn eller kvinner, eller kanskje var det én av hvert kjønn?

9) I Fil 1,14 omtaler Paulus noen *adelfoi*

som på grunn av hans opptreden for retten fikk større tillit til Herren så de enda modigere enn før våget å forkynne Guds ord. Var disse frimodige kristne bare menn eller også kvinner?

10) I 2 Tess 3,6 pålegger Paulus de kristne i Tessalonika å holde seg unna visse *adelfoi* i menigheten fordi disse ikke har holdt orden på livet sitt og ikke rettet seg etter den felles kristne basiskunnskap de var blitt opplært i. Skal *adelfoi* her tolkes kjønnsinkluderende, som fellesform for begge kjønn, eller bare som referanse til noen av mennene i menigheten i Tessalonika?

Oversettelsen av *adelfoi* i Bibel 2011

1) Bibel 2011 har «brødre». I Joh 20,17 hadde prøveoversettelsen (NTR) fra 2004 «søsken» («Men gå til mine søsken...»), dette ble endret til «brødre» i NT-utgaven av 2005 og er også oversettelsen i Bibel 2011.

2) Bibel 2011 har «brødre» på alle de tre stedene i Johannesevangeliet.

3) Bibel 2011 har «søskenene».

4) Bibel 2011 har «brødre» både i Apg 9,30 og 10,23.

5) Bibel 2011 har «søsken».

6) Bibel 2011 har «brødre», jf. v. 6: »bror fører sak mot bror».

7) Bibel 2011 har «søsken».

8) Bibel 2011 har «brødre». De to menighetsutsendingene omtales i 2 Kor 8,18 og 22 hver for seg som «bror».

9) Bibel 2011 har «søsken».

10) Bibel 2011 har «søsken».

Søndagen - hviledag til besvær?

Bjørn Lauritzen. Foto: Vilde Lauritzen

Av Bjørn Lauritzen

I dag kjenner vi søndagen både som gudstjenestedag og som hviledag. Begge disse tradisjonene har vi hatt i samfunnet vårt gjennom århundrer. Ser vi enda lenger tilbake, før kristendommen kom til landet vårt, så er det tradisjonen med gudstjeneste som har de lengste røttene i kristenheten.

Helt fra de første kristnes tid har søndagen vært den dagen da kristne samlet seg for å lese fra skriftene, tilbe og synge. Vi ser det allerede i Apostlenes gjerninger 20,7, der det står at «Den første dagen i uken var vi samlet for å bryte brødet». Justin Martyr, en av kirkefedrene som levde så tidlig som på 100-tallet, skriver også: «Søndagen er den dag da vi til vanlig holder våre forsamlinger, fordi Jesus vår frelser er oppstått på denne dag».

Det er også verdt å merke seg at denne gudstjenestefeiringen ikke var

knyttet opp mot noen fridag slik vi har det i dag. Man var først på jobben, og så gikk man på gudstjeneste etter arbeidstid. Vi finner oppfordringer fra den første kristne tid om at de troende så langt det var mulig skulle avslutte arbeidet slik at man rakk å gå til gudstjeneste. I den første kristne tid var altså søndagen gudstjenestedag, men ikke hviledag, eller helligdag om vi vil bruke den betegnelsen.

Søndag som helligdag

Det var keiser Konstantin som først innførte søndagen som helligdag i Romerriket på 300-tallet. Først da ble søndagen både gudstjenestedag og hviledag. I den forbindelse la han også inn i lovverket en del aktiviteter som det var forbudt å utføre på søndagene.

For kirken derimot var ikke dette så opplagt. Så sent som to hundre år etter Konstantin slo et samlet kirkemøte fast at et forbud mot visse typer aktiviteter på søndagen var å betrakte som «jødiske villfarelser». En tok avstand fra at tankegangen rundt jødernes sabbat, som vi kjenner fra Det gamle testamentet, skulle overføres til de kristnes søndag. En så ikke noe bibelsk grunnlag for å regulere folks aktiviteter denne dagen, fordi søndagen var noe helt nytt og annerledes enn sabbaten.

Påbud og forbud

Men etter som århundrene gikk, fikk et nytt syn innpass i kirken. Det ble etter hvert mer og mer kirken som gikk i bresjen for påbud og forbud som skulle gjelde på søndagen. Slik var det også i den kirken som Martin Luther vokste opp i.

Men Luther skulle ta skarp avstand fra denne tankegangen. I sin forklaring til helligdagsbudet sier han at det er det at vi samles til gudstjeneste som gjør dagen hellig, ikke at vi lar være å utføre visse aktiviteter. Det eneste som

kan være galt med å utføre arbeid på denne dagen, sier Luther, er dersom det hindrer oss i å gå på gudstjeneste.

I de Augsburgske bekjennelser, som vi som lutheranere gir vår tilslutning til, er lutheranernes motstandere beskrevet slik: «De gir forskrifter angående helligdager hvorvidt det er tillatt å arbeide på dem. Hva er den slags annet enn feller for samvittigheten»

Senere ble dette klassiske lutherske synet igjen nærmest glemt, og snart var søndagen igjen preget av forbud og påbud. Ikke minst under pietismen var dette et fremtredende trekk. Sikkert med gode hensikter, men dagen mistet utvilsomt noe av sitt preg av å være en god hviledag uten krav og forventninger. Det er ikke tvil om at mange oppfattet dagen som nokså besværlig.

Sterke krefter som vil avskaffe helligdagen

I dag har nok de fleste av oss et mer avslappet forhold til alle de forbudene som preget søndagene tidligere, og som mange nok fremdeles husker godt. Likevel føler mange på en usikkerhet rundt dette med søndagen.

Vi har en anelse om hva vi skal ta avstand fra, men vi vet ikke riktig hva vi skal sette inn i stedet. I det samfunnet vi lever i, ser vi også at sterke krefter nærmest vil avskaffe hele helligdagen.

Da kan det være godt å se til Luther, som tok avstand fra regelrytteriet, men som samtidig så velsignelsen i å ha denne dagen da vi kan få lov til å hvile og til å søke til Gud på en annen måte enn vi har anledning til på hverdagene.

Slike dager trenger vi. Da kan søndagen bli en dag som ikke er til besvær, men som er til velsignelse.

Har du forslag til saker til DELKs generalforsamling?

DELKs Generalforsamling er på Gjenestad 30. og 31. oktober 2015.

Grunnreglene gir enkeltmedlemmer, grupper eller menigheter anledning til å sende inn forslag til saker. (Grunnreglene §4, pkt 5.)

Sakene skal sendes til Styret og må være sendt inn senest tre måneder før Ge-

neralforsamlingen, altså før 31. juli 2015.

Styret forbereder Generalforsamlingen og bestemmer hvilke saker som tas opp.

På Generalforsamlingen er det anledning til å stille spørsmål om viktige saker (interpellasjoner). Slike spørsmål skal være meldt til Tilsynsmannen senest fire uker før GF, altså før 2. oktober.

Forslag til saker og spørsmål kan sendes via DELKs hovedkontor enten som vanlig brev eller e-post. Merk e-posten/brevet med enten «FORSLAG TIL SAK PÅ GF15» eller «SPØRSMÅL PÅ GF15».

Hilsen fra DELKs hovedkontor

Anne Lise Nybo Heum ny leder for u-arbeidet i Vestfold

Liv og glød i ungdomsarbeidet

– Det dukker stadig nye ansikter opp på ungdomssamlingene våre, strålte Anne Lise da jeg traff henne på Abraham kaffebar i Tønsberg. Anne Lise Nybo Heum er ny leder for ungdomsarbeidet i Vestfold.

Hun kommer rett fra felleskirkelig møte i Domkirken med alle ungdomslederne i distriktet, og man merker fort at hun gløder for at ungdommen skal møte Jesus, og bli trygge i troen. Anne Lise bor i Sandefjord og er gift med Thomas Heum, som er eldste i menigheten der.

Lillian ringte

– Hva inspirerte deg til å søke på jobben som ungdomsarbeidsleder i 30 % stilling?

– Lillian Kallasten ringte og sa at hun hadde bestemt seg for å slutte i jobben. Vi ba om at Gud måtte sende en ny. Jeg var fast bestemt på at det ikke var noe for meg. Men etter en stund var det som om Gud sa til meg at jeg skulle søke, likevel. Og da jeg fikk jobben, kjentes det veldig riktig.

Hvor skal vi bruke tiden vår?

Anne Lise har trakkert sine barnesko i Frelsesarmeen, og hadde også ungdomsårene sine der.

– Det var uvant for meg, da jeg begynte å gå i DELK, at vi bruker mye tid i kirken og sammen med kristne. Jeg var vant til at vi skal bruke tiden vår hos de som har det vanskeligst i samfunnet vårt, og være opptatt av å nå ut.

Vi jobber for samme sak

– Har du noen tanker om engasjement og deltagelse i felleskirkelig ungdomsarbeid, kontra det å ha tilhørighet i én menighet, eventuelt en balansegang?

– Ingen grunn til å sitte på hver sin tue.

Vi jobber for samme sak: At mennesker skal bli frelst. Så lenge Jesus er målet, er samarbeid viktig. Det er godt å se at vi er mange, og fint å møte mennesker fra forskjellige sammenhenger.

– Er det viktig at DELK driver eget ungdomsarbeide?

– Ja, absolutt! Kommer det kontant. Det er veldig viktig at ungdommene har et sted å være. Et sted de føler seg trygge, hvor de kan bli kjent med Jesus, synges lovsanger og være sammen. Et sted de kan ta med seg venner fra skolen, ha lav terskel, og sine egne rammer.

Kallet til frihet i Kristus

– Å være sammen med ungdommene gir ekstremt mye, smiler Anne Lise.

– Leve livet sammen med dem, kunne ha samtaler om tro og tvil, få utfordre dem i kristenlivet og være en del av de unges liv. Jeg blir så glad i dem, legger hun til.

– Er det noe du vil ha mer av/utvikle videre i ungdomsarbeidet?

– Frihet! At de ikke skal være bundne, men få kjenne frihet i møte med seg selv, med folk rundt seg, og med Gud. Jeg ønsker å se ungdommer som er trygge i troen, som kan hvile i identiteten sin, som tilgitt og elsket av Gud for Jesu skyld, trygge i det i alle sammenhenger. Frihet til å være seg selv.

Hva er ungdoms største utfordring i dag?

– Det er alle skjermene som vil ha oppmerksomheten deres hele tiden. Det er en stor utfordring. Overgangen fra ungdomsskole til videregående kan også være utfordrende for mange. Man kan føle seg så alene. Derfor er det viktig at vi bygger verdier og holdninger tidlig, sier lederen for ungdomsarbeidet.

Anne Lise Nybo Heum er ny leder for ungdomsarbeidet i Vestfold.

Hun er utdannet førskolelærer og elsker å jobbe med barn og ungdom.

Hei på ungdommen!

– Som ungdomsleder har du gått inn i et stort og viktig arbeide for menigheten. Er det noe vi som menighetsmedlemmer kan bidra med?

– Ja, absolutt! Dere må be. Oppmuntre. Heie på ungdommene. Kjøre til samlinger, hvis det trengs. Vis interesse, vær engasjert, og snakk med dem om tro på hjemmebane. Anne Lise sprudler av engasjement, men det aller viktigste er å be, oppfordrer hun.

Vi benytter anledningen til å takke Lillian Kallasten for den flotte innsatsen hun har bidratt med i åra som ungdomsleder. Så ønsker vi Anne Lise Nybo Heum Guds rike velsignelse i arbeidet videre. Vi håper du vil kjenne at du har menigheten i ryggen.

Tekst og foto: TFD

Radikale disipler – fra forkynnerseminaret på Granly

Forkynnerkomiteen i DELK i samarbeid med tilsynsmannen inviterte prester, eldste og fritidsforkynnere til kurskveld om forkynnelse 12. mars i Granly kirke og skole.

Temaet var: Radikale disipler – hvordan veilede til troverdig etterfølgelse i samfunnsliv og samliv?

Innleder var Rolf Kjøde fra Askøy/Bergen, tidligere generalsekretær i Normisjon, nå leder for kurs og oppdrag ved NLA Høgskolen.

Kvelden ble delt i tre, med innledning og samtale til hver sesjon. Granly menighet sto for kveldsmat, og medlem i forkynnerkomiteen, Boe Johannes Hermansen, ledet kvelden.

Innledningene ligger på DELKs nettsted. Gå inn på www.delk.no og hør eller last ned Rolf Kjødes innledninger til de tre sesjonene.

Tekst og foto:

Boe Johannes Hermansen

Rolf Kjøde

Gudstjenester og søndagsmøter 3. & 4. kvartal 2015

Dato	Søndag	Prekentekest	Oslo	Nore	N. Vestfold	Tønsberg	Horten	S
05.07.2015	6.s. i treenighetstiden	Matt 16,13-20	ER n	JEA n		11.00	HJS	
12.07.2015	7.s. i treenighetstiden	Luk 19,1-10	11.00			KF 7		
19.07.2015	8.s. i treenighetstiden	Mark 12,37b-44			MA n 7		RE n	
26.07.2015	9.s. i treenighetstiden	Joh 8,2-11			11.00	11.00		
02.08.2015	10.s. i treenighetstiden	Matt 18,21-35			UA 7	JEA n 3	11.00	
09.08.2015	11.s. i treenighetstiden	Mark 2,23-28	HJS n 7	JEA 1	11.00	11.00	RA 6	
16.08.2015	12.s. i treenighetstiden	Luk 8,1-3	11.00		11.00	MA n 5	11.00	
23.08.2015	13.s. i treenighetstiden	Luk 12,41-48	11.00		MA n 1	11.00	11.00	
30.08.2015	Vingårdss./14.s. i treenighetst.	1 Kor 3,4-11	NN2 n		11.00	11.00	MA n 2	
06.09.2015	15.s. i treenighetstiden	Luk 10,38-42	11.00	MA 2 *	UA 7	JEA 6	11.00	
13.09.2015	16.s. i treenighetstiden	Matt 5,10-12	AM n		X	11.00	NN1 1	
20.09.2015	17.s. i treenighetstiden	Luk 7,11-17	11.00		11.00	JEA n 1	11.00	
27.09.2015	18.s. i treenighetstiden	Matt 8,5-13	NN2 n		MA n 7	11.00	UA n 4 X	
04.10.2015	19.s. i treenighetstiden	Joh 7,14-17	11.00		11.00	11.00	11.00	
11.10.2015	20.s. i treenighetstiden	Mark 10,2-9	NN2 7		11.00	JEA 7		
18.10.2015	21.s. i treenighetstiden	Luk 16,19-31	11.00	ER 1	MA 1	11.00	JEA	
25.10.2015	Bots- og bededag	Luk 18,9-14	BJH sn 7		11.00	NN2 sn 2	11.00	
01.11.2015	Allehelgensdag	Matt 5,13-16	11.00		AM n 7	11.00	11.00	
08.11.2015	24.s. i treenighetstiden	Kol 1,24-29	11.00		11.00	11.00	NN1 1	
15.11.2015	25.s. i treenighetstiden	Matt 14,22-34	NN2 n		11.00	JEA 6	11.00	
22.11.2015	Domssøndag/Kristi kongedag	Matt 25,1-13	11.00		MA 7	11.00	AM 2	
29.11.2015	1.s.i adventstiden	Matt 21,10-17	NN2 n 2	MA n	16.00	ER 3	17.00	
06.12.2015	2.s.i adventstiden	Joh 16,21-24	11.00		MA n 7	11.00	UA 7	
13.12.2015	3.s.i adventstiden	Joh 5,31-36	MA n 7		11.00	11.00	11.00	
20.12.2015	4.s.i adventstiden	Matt 1,18-25	11.00			11.00	11.00	
24.12.2015	Julaften	Luk 2,1-20	NN2 n 15.00 2		MA 2	JEA 2		
25.12.2015	Juledag	Joh 1,1-14	NN2 12.00 1		AM 1	RE 1	NN1 1	
26.12.2015	2. juledag	Joh 16,1-4a		MA 1				
27.12.2015	Romjulssøndag	Luk 2,25-35	11.00		11.00	11.00	17.00	
28.12.2015	4. juledag					MA 19.00		
			* 06.09.15 Stevne i Nore					

NB! Endringer kan forekomme. Følg med i kalenderen for din menighet på www.delk.no

Sandefjord	Porsgrunn	Skien	Sauherad	Dalane	Sotra	Bergen	Østfold	Dato
AM n		MA n				JaBy n	11.00	05.07.2015
	AM n 7				OE n 3		BJH n	12.07.2015
		UA n 7					KF n	19.07.2015
	KF						13.00	26.07.2015
		11.00		OE n 2			BJH n	02.08.2015
ER n	11.00	UA n 2		10.30	BJH n 5	BJH n 18.00	11.00	09.08.2015
11.00	AM n 4	11.00	UA n 1	BJH n 1		JaBy n	11.00	16.08.2015
NN2 n	11.00	UA 1		19.00		JaBy n	BJH n	23.08.2015
11.00	11.00	11.00				JaBy n	BJH n	30.08.2015
ER	RE n 1	11.00		10.30		JaBy n	BJH	06.09.2015
11.00	11.00	NN2 n 7		MA n 3	JaBy n 1	11.00	BJH n X	13.09.2015
11.00	11.00	11.00				JaBy n	AM n	20.09.2015
ER n	AM 7 X	X		10.30		JaBy n	X	27.09.2015
	11.00	11.00		10.30		JaBy n	BJH n	04.10.2015
MA n	AM n 2	11.00	RE n	NN1 n 1	JaBy n 7	11.00	RA n	11.10.2015
11.00	11.00	UA n 3				JaBy n	11.00	18.10.2015
11.00	MA 7	11.00		OE		JaBy n	RA n	25.10.2015
JaBy	11.00	UA 1	17.00	OE n 1 *		11.00	BJH n	01.11.2015
11.00	AM n 7	11.00			JaBy n	11.00	11.00	08.11.2015
ER n	11.00	11.00		10.30		JaBy n	BJH n	15.11.2015
	X	UA n 2 X		NN3 n 1		JaBy n	BJH n	22.11.2015
11.00	AM n 2	11.00		10.30		JaBy n	BJH n	29.11.2015
JEA n	X	JaBy 2 X				11.00	RA n	06.12.2015
11.00	11.00	11.00	UA n 1		AM n 1	AM	11.00	13.12.2015
11.00	11.00	11.00		OE n 3		JaBy n	BJH n	20.12.2015
ER	X	UA 15.00 1 X				JaBy		24.12.2015
MA n	ER 1			OE 1		JaBy n	BJH n	25.12.2015
		AM				JaBy n	BJH n	26.12.2015
				10.30		JaBy n	BJH n	27.12.2015
		* Gudstjenesten i Telemark julaften blir på Skauen skole						
				* 01.11.15 På Skjæveland				

Prestenes sommerferie:

Rolf Ekenes	uke 30, 31 og 32	Jan Erik Askjer	uke 28, 29, 30 og 33
Ulf Asp	uke 27 og 30	Arild Minnesjord	uke 29, 30,31 og 32
Erling Rantrud	uke 28, 29, 30 og 31	Jan Bygstad	uke 28, 29, 30 og 31
Morten Askjer	uke 28, 31 og 32	B J Hermansen	uke 27, 28, 29, 30

Initialer = gudstjeneste kl 11.00 om ikke annet er oppgitt.

Kun klokkeslett = møte.

X = fellesgudstjeneste/ fellesmøter

Sted for Gudstjenestene i Østfold: se DELKs nettsider www.delk.no.

Initialer / navn:

AM

Arild Minnesjord

BJH

Boe Johannes Hermansen

ER

Erling Rantrud

HN

Herman Næss

HJS

Hans Johan Sagrusten

JEA

Jan Erik Askjer

JaBy

Jan Bygstad

MA

Morten Askjer

OE

Ottar Endresen

RA

Ragnar Andersen

RE

Rolf Ekenes

UA

Ulf Asp

KF

Konrad Fjell

NN1

prest Horten

NN2

prest Oslo

NN3

prest Dalane

Ofring til:

1 – Prestenes lønn

2 – Misjonen

3 – Lokalt menighetsarbeid

4 – Delks skoledrift

5 – Nødhjelp

6 – Ungdomsarbeid

7 – Andre formål

n – Nattverd

sn – Skriftemål og nattverd

Jan Erik Sundby (59) ny generalsekretær i Kristne Friskolers Forbund (KFF)

– Vil være med og skape arbeidsrom for friskolene

KFFs generalsekretær fra starten i 1988, Torgeir Flateby, har overlatt roret til Jan Erik Sundby. Flateby har gått over i en seniorrådgiverstilling. Underveis har hatt en prat med den nye generalsekretæren som tiltrådte 1. januar i år.

Tekst: Tore Slettvik

DELKs skoler har vært medlemmer i KFF helt siden stiftelsen av organisasjonen, og flere av rektorene har vært styremedlemmer i forbundet. Det er bred enighet om at KFFs arbeid har hatt stor betydning, ikke minst når det gjelder tilskuddsordninger og lovverk. KFF nyter stor respekt både i det politiske miljøet og det offentlige byråkratiet. KFF har i dag 123 medlemsskoler, av dem er 69 grunnskoler.

– Hvorfor ønsket du å bli generalsekretær i KFF?

– Jeg hadde en interessant jobb i Blå Kors som jeg gjerne skulle fortsatt i, men særlig med fortid fra skoledrift har jeg vært opptatt av friskoleområdet, og arbeidet med rammebetingelsene ser jeg som viktig grunnlag for alt det gode skolearbeidet som gjøres i de kristne skolene. Det hører med til de meningsfulle opplevelsene i livet når elever, ofte etter noen år, kan fortelle om hvor viktig disse årene var både for utviklingen som menneske og som grunnlag for kristentroen. Det å være lærer i kristen skole er både krevende og givende. Jeg vil gjerne være med på å skape arbeidsrom for denne virksomheten.

– Det er stor enighet i friskolekretser om at Torgeir Flateby har betydd veldig mye for de kristne friskolene. Hvordan er det å skulle overta stafettpinnen etter ham?

– KFF som i starten var Torgeir Flateby og etter hvert noen få mennesker i tillegg, har slik jeg har opplevd det, selv betydd mye for skoleslaget. Store sko å fylle med andre ord. Dette er det ikke mulig å gå inn i uten troen på at dette er et arbeid i Guds rike hvor man ser sin tilkortkommenhet og må legge oppgaven i Herrens hender. Videre er jeg veldig glad for å ha dyktige medarbeidere med på laget videre. Så er det også slik at mange

skoleledere rundt på skolene er svært oppegående i forhold til det arbeidet vi skal drive. De gir oss ofte gode ideer og vurderinger, og til sammen er dette et sterkt lag.

– Vi har nå en regjering og et stortingsflertall som har uttalt at de er positive til opprettelsen av private skoler. Er det fortsatt behov for en interesseorganisasjon som KFF?

– Vi har fått et forslag på bordet med en del endringer til privatskoleloven fra regjeringen, og innholdet i denne bekrefter etter vårt syn dessverre behovet for fortsatt kamp for rammebetingelsene for vår skolegruppe – de kristne friskolene. Jeg håper og tror at KFF kan være et godt verktøy i denne tilsynelatende kontinuerlige kampen. Det vi er særlig skuffet over når det gjelder lovforslaget fra Regjeringen, er at de vil gi kommuner og fylkeskommuners høringsuttalelser større vekt i forbindelse med godkjenning av nye skoler og søknad om utvidelser. Videre er vi skuffet over at vi ikke imøtekommes på et eneste vesentlig punkt når det gjelder de økonomiske rammebetingelsene.

Tradisjonelt er det noen store drakamper partiene imellom på Stortinget. Med forslaget som nå ligger på bordet, er rommet mellom blått og rødt blitt ganske lite og ikke særlig komfortabelt for friskolene.

Så tror jeg også at KFF som en interesseorganisasjon spiller en viktig rolle i møte med myndighetene. Det gjelder i forhold til forvaltningen av det samlede regelverket og i forhold til å bistå skolene med å opprettholde en god kvalitet som tilfredsstillende myndighetenes krav. KFF står ansvarlig for et kvalitetssystem som skolene benytter seg av, og som har fått anerkjennelse av myndighetene.

– Hvilke utfordringer ser du for deg at KFF vil møte i tiden framover?

– Arbeidet for forståelsen av at etablering av kristne skoler er en menneskerettighet. Videre handler det om å få på plass rammebetingelser som er bedre enn i dag, og som gir grunnlag for varig drift. Vårt grunnleggende standpunkt er at elever i private skoler skal ha like godt tilbud som i den offentlige skolen. Da må private skoler få økonomiske og driftsmessige rammer som er langt bedre enn i dag. Med dette tror jeg vi har nok å gjøre i lang tid framover.

– Vi kan stadig lese om interessegrupper og organisasjoner som arbeider for å starte opp nye friskoler, både kristne og andre. Hvordan ser du for deg utviklingen framover?

– Det er jo spennende hva som blir resultatet av lovarbeidet i Stortinget i løpet av våren. Regjeringen legger opp til en økning i bredden ved å foreslå to nye godkjenningsgrunnlag. Dette kan føre til at søknadsbunkene hos Utdanningsdirektoratet blir betydelig tykkere. Blir løsningen mer som i dag, tror jeg likevel vi vil se en del søknader og nye skoler i årene som kommer.

Regjeringen ønsker å tydeliggjøre ved å bruke ordet «livssyn» at det ikke bare er kristne skoler som kan søke på dette grunnlaget, men også andre. I tråd med samfunnsutviklingen ellers kan dette føre til både flere humanetiske skoler og skoler innenfor andre enn kristne tros-samfunn.

Så har vi sett en del etableringer av skoler som et resultat av nedleggelse av kommunale grendeskoler. Vi har ikke mange medlemmer i denne gruppen, men vi oppfatter at det må være en legal grunn å opprette lokal skoledrift når politikerne i en kommune tar vekk det lokale skoletilbudet. Vi tror kanskje at Regjeringen ønsker å bremse en slik tendens gjennom å foreslå en lovfesting av at skoler ikke skal godkjennes dersom

«De ble drept for sin tro - vi må være sterke i vår tro på Gud!»

de er til ulempe for det offentlige skoletilbudet.

– *Har du en utfordring til DELK-skolene og vår plass i friskole-Norge?*

– «Stø kurs» tror jeg kunne være kortformen på dette. DELK-skolene er, slik jeg oppfatter det, veldrevne av dyktige skolefolk og kanskje organisasjonens flaggskip? I fjor, før jeg begynte i denne stillingen, bet jeg meg merke i at Ryenberget skole ble kritisert for å ha tatt for kraftig tak i en mobbesak. Etter en nøye vurdering av forståelsepåere var skolens tiltak for inngripende, slik jeg husker det presentert i media. Jeg har snakket med mange som mener at Ryenberget gjorde rett i å ta fatt i saken og viste seg som en seriøs og skikkelig skole, og sympatien er for mange på skolens side. Jeg kjenner ikke saken i detalj, men jeg tror skolen kan være stolt av denne «skrapen». At elever blir sett og ivaretatt er et kvalitetsstempel som jeg håper alle skoler i KFF har felles med DELK-skoler.

Jan Erik Sundby

Jan Erik Sundby er utdannet sivilagronom og har bakgrunn som lektor og siden rektor ved Tomb videregående skole (Normisjon). Han har vært ansatt i Blå Kors Norge med blant annet ansvar for skolevirksomheten og har vært kirkeverge i 10 år og tillitsvalgt og medlem av kirkerådet og kirkemøtet i Dnk. Han har også politisk erfaring (KrF) fra kommune- og fylkesnivå og var statssekretær i landbruksdepartementet i Bondevik I-regjeringen.

Mellom 200 og 300 deltok i den offentlige markeringen i Porsgrunn etter at 28 menn fra Etiopia og Eritrea ble halshugget av islamister i Libya i april i år.
Foto: Torunn Haukvik Minnesjord

Søndag 19. april ble det kjent 28 menn fra Etiopia og Eritrea ble halshugget av islamister i Libya. De ble drept fordi de var kristne. I Jølster bor en bror til en av de drepte. Tafet er etioper som har vært trofast med i Porsgrunn menighet i over 10 år. Han var en av de mange etiopere og eritreere som kom sammen utenfor Rådhuset i Porsgrunn onsdagen etter.

Torunn Haukvik Minnesjord føler seg også som en etioper og var med. Hun forteller:

– Det var en spontan reaksjon. De søkte noen kommuner om å få ha en offentlig markering og fikk raskt svar i Porsgrunn. På kort tid samlet det seg mellom 200 og 300. Og folk ville siden ikke gå. Mange av de som kom sammen fra Etiopia og Eritrea, visste ikke om hverandre og ble plutselig et stort, viktig fellesskap.

Til tross for paroler og plakater ble

dette en ganske annerledes demonstrasjon. En ortodoks prest var med sammen med menighetens diakoner, og det ble nesten som en begravelse.

Et «sørgehus» ble laget på torget der de sørgende etter tradisjonen brakte med seg brød, kjeks, te og vann som ved en begravelse. De satte seg ned i mange timer og var i sorg. Mange gråt åpenlyst. Flere hadde reist denne flyktningeruten via Libya selv.

– Det som ble sterkest for meg, forteller Torunn, var at de midt på torget spurte: «Hvor kan vi gå med sorgen?» Og de svarte: «Vi må rope til Gud!».

«De ble drept for sin tro - vi må være sterke i vår tro på Gud!».

Ulf Asp
misjonssekretær

Nytt læreverk i kristendom

Bjerkely-lærer DELKs representant i arbeidsgruppa

DELK-skolene er i samarbeid med flere andre friskoler i gang med å utarbeide et nytt læreverk i kristendoms-kunnskap for 5. til 7. trinn. Ingunn Jacobsen, lærer på Bjerkely skole, er representant for DELK-skolene i arbeidsgruppa som utarbeider det nye læreverket. I den forbindelse har «Underveis» hatt et intervju med Ingunn.

Ingunn forteller at det nå er 19. året hun underviser på Bjerkely. Hun underviser fra 3. til 5. klasse, og i år er hun kontaktlærer for 4. og 5. klasse. I kristendoms-kunnskap brukes nå læreverket «Følg meg».

Initiativet til å utarbeide dette nye verket kommer egentlig fra NLA etter en forespørsel fra Referansegruppa for didaktikk i kristent perspektiv. Denne gruppa har medlemmer fra flere friskoler knyttet til KFF, og DELK er også med i denne gruppa. Det er kristendomskomiteen i DELK som har ønsket at DELK-skolene skal være med i arbeidsgruppa

– *Hvem er med i denne arbeidsgruppa?*

– Det er cand.philol Berit Nøst Dahle fra NLA som leder arbeidet, og det er hun som utarbeider de fleste tekstene. Så er det en fra Kristent Pedagogisk Nettverk (tilknyttet skolene som pinsemenigheter og «kristen-senterne» driver), en fra adventistenes skoler, en fra Danielsenskolene, meg fra DELK-skolene og Njål Skrunes fra NLA.

– *Hvordan er læreverket bygd opp?*

– Det vil bestå av tre emnebøker. Den første, som blir ferdig i løpet av høsten, er bibelkunnskap. GT-delen er kronologisk bygd opp, men i NT-delen er det emner på tvers av evangeliene. Den neste boka i serien, «Troens vei», vil inneholde kirkens historie, filosofi (knyttet til kirkens historie), kristen tro og etikk og «Å leve som en kristen» med bl.a. høytidene. Den tredje boka vil ha stoff om andre religioner og livssyn.

– *Hvordan arbeider dere i gruppa?*

– Vi møtes fem ganger i året i Bergen, og ellers fordeles arbeidet gjennom året på den enkelte i gruppa. Berit Nøst Dahle skriver som sagt det meste, men vi jobber gjennom teksten mange ganger. Vi i gruppa lager arbeidsoppgavene, og aktualiseringen av stoffet er en hovedsak når vi lager arbeidsoppgavene. I tekstene blir det satt inn «tekstbokser» med ordforklaringer og annet som kan klargjøre teksten. «Følg meg»-bøkene brukes som utgangspunkt for mye av stoffet, og Tore Slettvik, som skolekonsulent og medlem av referansegruppa for didaktikk i kristent perspektiv, følger også opp arbeidet fra DELKs side.

– *Hvilket tidsperspektiv har dere for arbeidet, og hvordan vil bøkene bli seende ut?*

– Bok 1 kommer ut i løpet av høsten, og vi håper hele verket skal være fullført i løpet av 2017, selv om det er å være vel optimistisk. Bøkene får stive permer, og vil få flott layout. Stoffet blir rikt

Ingunn Jacobsen er lærer på Bjerkely skole.

illustrert. Vi bruker en del «kunstbilder», men ellers ulike typer illustrasjoner. Formatet blir relativt stort, og teksten blir med stor og klar skrift.

Avslutningsvis sier Ingunn at hun regner med at dette nye verket blir «ryggraden» i kristendomsundervisning på 5. til 7. trinn i DELK-skolene, men at stoffet må suppleres med noe mere dogmatisk stoff (katekismestoff), og at hun håper at mange vil være med å befor det nye læreverket slik at det kan bli et tjenlig redskap i skolene våre.

Tekst: Alf Henrik Engen

Foto: Tore Slettvik

Påskemorgen slukker sorgen!

1. påskedag var en stor dag i Døvik kirke.

Påskemorgen slukker sorgen, sang vi, og som om ikke det var nok, fikk vi også være med på tre søstres dåp.

De tre jentenes strålende smil og klare JA! til at de ville følge Jesus og bli døpt til den kristne tro, var sterke vitnesbyrd og en påminnelse om vår egen dåpspakt og en bekreftelse på hva påskeevangeliet betyr i praksis.

Menigheten lovet å be for jentene, og vi er takknemlige for å ha dere i vårt fellesskap.

Tekst TFD

Fra venstre Norah, mamma Marte, Sarah og Thomine. Foto Privat

Sommer i Høgsveen 2015

Dugnadsdager: 22.-27. juni

Glade konfirmanter fra Ryenberget og Skien gjorde flott dugnadsinnsats på sin konfirmantleir i mars. Her ble det lagd masse godt blåbærsyltetøy, og noen var ivrige på å lære gamle lafteteknikker og andre flyttet tunge tømmerstokker og fikk virkelig prøvd kreftene sine. Det er moro å tenke på at når det lille laftekapellet (se pepperkakemodellen) står ferdig, har også konfirmantene bidratt i arbeidet.

Hvis det er noen flere som har lyst til å lære noe om og bidra i lafteprosjektet, så er det mulig å være med på DUGNADSDAGER.

Vi tar med glede imot arbeidere og har en lang liste med andre nyttige oppgaver også, som for eksempel:

Maling, hagearbeid, vinduspuss og skapvask, oppussing av rom og annen snekring og kaffekoking/matlagning.

Vi rammer inn dagen med korte bønnesamlinger i kapellet og koser oss sammen med prat og latter mellom arbeidsøktene. Her er ingen aldersgrenser. Alle trengs og er velkomne!

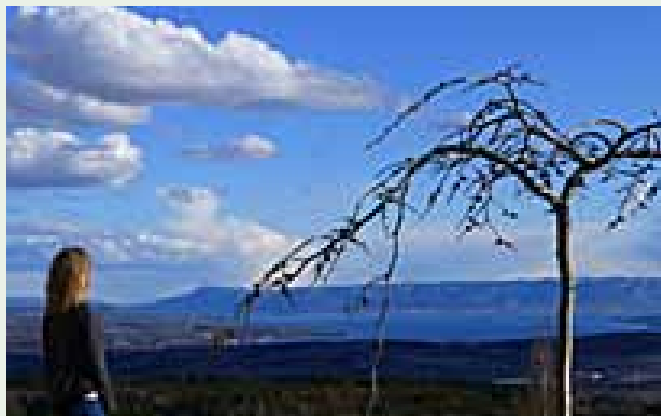

Åpen uke: 13.-19. juli

Dette er årets stikk innom-uke! Kjører du forbi og har lyst på en kopp kaffe, så stikk oppom. (Vi er ca 10 min fra E6). Du kan ellers booke deg inn for alt fra en dag til en uke.

Vi improviserer program etter hvem som er her, men det er muligheter for skogsturer, vandring langs Præstvegen mot Prøysenstua og omvisning der, eller besøk på Domkirkeodden med ruinene etter middelalderkatedralen og urtehagen. Eller man kan finne roen på tunet, male og strikke eller nyte den fredfulle utsikten og fellesskapet med hverandre.

Vi rammer inn dagene med morgenbønn og kveldsbønn i kapellet og gir rom for personlige samtaler om livet og troen, om noen ønsker det.

Retreater: 8.-12. juli og 29. juli -2. aug.

Sommeren er grotid!

Og kanskje en litt mer fleksibel tid hvor det er lettere å sette av noen dager bønn og trosfordypning. Disse dagene har også en fast ramme av morgen-, middags- og kveldsbønn i kapellet. Da ber vi sammen fra Salmenes bok.

Du vil få veiledning inn i bibeltekster og ro til egen refleksjon og bønn i forhold til disse. Du kan også få daglig samtale om ditt liv og din tro, hvis du ønsker det. Vi vil legge til rette for et møte med Gud i en litt skjermet atmosfære av fred og ro. Det er Gud selv som gir oss en kanskje noe uventet invitasjon til dette:

"Kom med meg til et øde sted, hvor vi kan være alene, og hvil dere litt" (Mark 6,31).

Kontakt oss gjerne og vær velkommen!

Telefon: 400 18 655 / 916 70 827 - E-post: toril.asp@delk.no - Nettside: www.hogsveen.info

Festdag i Khovd – 13-åring døpt

Gunn Andersson forteller i en artikkel om bibelgruppen for tenåringer i Khovd.

– Guttene i gruppa er vennene til vår sønn Benjamin, og de samles uansett på lørdager for å spille fotball utenfor huset hos oss. B.Buyanishig, leder i Bayariin Medee i Khovd, har benyttet sjansen til å samle guttene til bibelundervisning først. Lørdag formiddag kl.10.00 kommer fra to til seks mongolske gutter for å lære mer om Bibel og tro. Etterpå skifter de fokus til fotball.

– I påsken vistes den første frukten av fotballspill og bibelgruppe! En av vennene til Benjamin ble døpt, knapt 13 år gammel. Han har ikke kristne foreldre,

selv om foreldrene ga tillatelse til at han kunne bli døpt. Men ingen av hans nærmeste kom til kirka for å overvære dåpshandlingen. Slik sett står Benjamins venn ganske alene i sin familie.

– Gud virker i unge hjerter! Det er ikke bare denne gutten som har kommet. Flere andre går også trofast, og minst en gutt til har sagt at han gjerne vil bli døpt. Men lederne i forsamlingen må gå varsomt fram. Khovd er et lite sted, og ryktene vil ha det til at kristne forsamlinger driver med hjernevask av barn og unge. Da er det viktig at foreldrene blir kontaktet og får uttale seg før et barn blir døpt.

– Be sammen med oss for disse unge guttene.

Ulf Asp

Kreativitetsgjengen i Døvik

Den lille gjengen som har hovedansvaret for å samle inn penger til Nybygg-prosjektet i Nordre Vestfold, er Daniel Heian (leder), Torill Bakke og Hans Kristian Gunnerød.

Det trengs store pengebeløp, men dette er ikke en gjeng som holder slående kollektale på alle møter og ber oss tømme lommebøkene. Nei da, de skaper liv og røre med artige påfunn, og jammen får de inn penger samtidig. Kreativitetsgjengen kaller de seg, og de bærer sitt navn med rette. Rundt 300 000 kr er kommet inn så langt.

Kommunens eldre fikk en hjelpende hånd

– Det er så artig når folk kommer med forslag om hva vi kan gjøre, sier Daniel Heian. Det første store løftet var da kommunen skulle flytte eldre fra sykehjemmet til kommunens nye Helsehus. De trengte hjelp av frivillige. Kreativi-

tetsgjengen oppfordret oss til støtte opp, og å gi pengene man fikk til byggeprosjektet. Det kom inn 10 000 kroner.

100 kroner for en papptallerken og auksjon

En søndag stilte de med store lapskauskjeler. Det hele var godt organisert og smakte fortreffelig. Praten gikk og latteren satt lett mellom kirkekrakkene. Nå skal det nevnes at vi har en ypperlig kokk i våre rekker, som bidro litt ekstra i forberedelsene til denne dagen. En lørdag i mars var det auksjon på Bjerkely. Strålende gjennomført dette også, med Trygve Aas som profesjonell auksjonarius.

Bagasjeromsalg

– Moro, men veldig slitsomt, var kommentaren etter auksjonshelgen, men ikke verre enn at neste fremstøt er planlagt. Da kan du fylle bagasjerommet på bilen med klær eller ting du vil selge, inntektene går til prosjektet. Det som

Marit Solberg, Torill Bakke, Hans Kristian Gunnerød og lapskausen.

ikke blir solgt, må hver og en ta med hjem igjen. Tid og sted blir annonsert senere.

Bildene taler for seg, dette skaper engasjement og glede i menigheten.

Tekst og foto: TFD

Benkene i Døvik kirke måtte tas i bruk for at alle skulle få spist 100-kroners lapskausen.

Mongolske medarbeidere med hjerte for barna

Tugsbayar ved arbeidsplassen sin på kontoret i Khovd.

I Khovd arbeider fire flotte mongolske medarbeidere i sosialprosjektet. Med sitt vinnende smil sprer en av disse ekstra mye varme og omsorg.

Tekst og foto: Gunn Andersson
e-post: gunn@nlm.no

B. Tugsbayar (30) har noen år bak seg i NLM-Mongolia. Allerede som nokså nyutdannet engelsklærer fikk hun en plass i staben til NLMs helseprosjekt (SPH: Strengthening Primary Health) i Gobi-Altai, Khovds nabofylke.

Få kristne i Altai

– Jeg har mange gode minner fra tida i Gobi-Altai, uttrykker Tugsbayar, eller Tugsuu, som vi kaller henne til daglig. Å flytte alene til nabofylket var spennende, selv om hun savnet sine venner i Khovd. Hun bodde sammen med en amerikansk misjonærfamilie, og det hjalp henne.

Det var få kristne å støtte seg til i Altai, hovedstaden i fylket. Likevel var det meningsfylt å være der. Hennes oppgaver var å være oversetter, sekretær og kasserer. Selv om dette stort sett er kontorjobber, fikk hun komme ut og med egne øyne se hvordan helseprosjektets innsats hjalp mennesker på grasrota.

Fra helse til sosialt arbeid

Tugsuu arbeidet i helseprosjektet gjennom hele den første prosjektperioden (fram til okt 2012). Så fulgte en kortere periode der hun var ansatt hos World Vision i Khovd, før stillingen som oversetter

i NLM-Ms sosialprosjekt (SCR2: Strengthening Children's Rights) ble ledig.

– Jeg ville gjerne tilbake til NLM. Jeg trives godt her, uttrykker Tugsuu. Hun setter pris på at organisasjonen bygger på kristne verdier. – Den daglige andakten like før lunsj er så verdifull. Der leser vi fra Bibelen og ber sammen, vi som arbeider her.

Med fokus på barna

Tugsuu er tilbake i rollen som oversetter og sekretær, i et prosjekt som fokuserer på internatbarnas situasjon i Mongolia. Dette er noe hun virkelig brenner for:

– Ingen har brydd seg om internatene før, verken på nasjonalt eller lokalt nivå. Foreldrene har bare levert barna og reist igjen. Dermed har både barna og internatdriften vært helt overlatt til seg selv. Gjennom SCR2 har vi mulighet til å løfte opp internatbarna og arbeide for deres rettigheter.

Mot misbruk og vold

Iblant er Tugsuu med staben rundt på internatene. Der møter hun tillitsfulle barn som ønsker voksenkontakt. Hun har også undervist sammen med resten av staben på et nytt kurs for internatlærere, skoleleger og sosialarbeidere, der temaet er å utruste barn slik at de skal kunne stå opp mot misbruk og vold.

Kurspakken er opprinnelig fra USA og har den engelske tittelen "Talking about Touching". I november ble kurset holdt i Khovd fylke, og nå i mars i Bayan-Ulgii.

– I Khovd var det greit å undervise

Ei seks år gammel jente vasker golvet på internatrommet sitt.

dette kurset, men utfordringen var større i Bayan-Ulgii, uttrykker Tugsuu. Befolkningen der har nok større utfordringer med å snakke med barn om sensitive temaer.

Samtidig opplevde hun at kursdeltagere åpnet opp og delte egne opplevelser om overgrep av barn. På den måten fikk hele gruppa innsikt i at dette er et veldig viktig tema.

Se med Jesu blikk

Store deler av befolkningen i Bayan-Ulgii tilhører en folkegruppe mongolene tradisjonelt har sett ned på. Dette har Tugsuu reflektert over:

– Jeg ønsker å se alle kursdeltagerne med Jesu blikk. De er Guds skapninger, og jeg vil så gjerne møte dem med respekt. I Bibelen står det at som vi sår, skal vi og høste. Dette opplevde jeg i Bayan-Ulgii. Da jeg prøvde å møte deltagerne med respekt, opplevde jeg å få stor respekt tilbake.

Tugsuu arbeider til daglig i et kontorlandskap der flere av de andre ikke har tatt imot Jesus som sin frelser. Hennes vinnende vesen og varme personlighet når likevel inn i hjertene.

Be om at Tugsuu får leve nær Jesus. Og be om at hennes vitnesbyrd når ut – til de ansatte rundt henne – og til barna i Mongolia.

Artikkelen er hentet fra NLMs nettsider.

Menighetsweekend på Bondal er helt topp

Kveldssamling i peisestua.

Noen av deltakerne på weekenden til Nordre Vestfold menighet.

Helga etter påske inviterte Nordre Vestfold menighet til menighetsweekend på Bondal Fjellstue. 32 små og store «Døvikianere» ble møtt av vertskapet på trappa og middagsduft fra kjøkkenet på fredags ettermiddag. Tone og Ragnar Heian var vertskap, mens Sigfrid Lislebø og Kari Wolden hadde hovedansvaret på kjøkkenet.

Fint å være sammen

På slike leire blir man kjent med hverandre på en helt annen måte enn ved andre sammenkomster i menighetens regi. Praten gikk livlig, strikkepinnene klirret, og de minste barna gikk fra fang til fang. De store barna bidro med både lek og alvor. Det virket som om alle fant seg godt til rette. Det å synge sammen

og dele livet er også med på å binde oss sammen som søsken i Herren.

Følelser...

Lørdag etter bønnesamling og frokost hadde Morten Askjer, presten vår, et foredrag om «følelser». Ikke minst den felles samtalen etter foredraget viste at dette var et tema som engasjerte. Morten la det frem på en inspirerende måte. Samtalen var fortsatt intens da vi måtte si stopp for å bevege oss ut i det fri på den flotte dagen. Det var faktisk noen som benyttet sjansen til en siste skitur for sesongen, men de fleste nøyde seg med en fottur opp til Heddevann.

De første kristne

Dette var en vellykket samling på alle

måter, en slik weekend er med på å styrke fellesskapsfølelsen i menigheten.

Takken går først og fremst til Herren som på denne måten lar oss oppleve hvor verdifullt et «kristent brorskap» er for kristenlivet til den enkelte. Vi leser i Apostelgjerningene om de første kristne at de holdt fast ved brorskapet, og dette er en kraftkilde som ikke blir brukt opp, men som vi fortsatt kan øse av!

Så skal takken også gå til de som stod på, både før, under og etter leiren slik at denne weekenden ble så vellykket som den ble.

Tekst: Alf Henrik Engen

Foto: TFD

DELKs ungdomsstevne

Kvitsund 26.-30. juni

Tema for årets stevne: Større enn alt

Mer info, program og påmelding:
www.delk.no/ungdomsleirer

Foto: K. E. Kjær

Åpen Fjellstuedrift på Bondal

Lyst på et par rolige dager på fjellet i sommer? Fra 27. juli til 2. august er det åpen fjellstuedrift på Bondal.

Vertskap er Katrine og Egil Helland, som ellers holder til i Ryenberget menighet.

Påmelding kan gjøres enten på forhånd eller underveis. For forhåndsbestilling, ring 479 03 745 (Katrine) eller send epost til katrine@egil.net.

Dagsprogrammet blir omtrent slik:
08-10: Frokost med nistesmøring og andakt

14: Kaffe, ute hvis det er vær til det
18: Middag

Enkel servering senere på kvelden
Velkommen!

Egil Helland

Foto: TFD

Fjellferie/dugnad

Nå har du mulighet til gratis ferie på Bondal Fjellstue fra 24. til 29. august. Eneste minus er at du må være med å restaurere gamlehytta.

Det skal byttes tak, og den skal isoleres utvendig og få ny panel. Det blir mulighet til fjellturer, og kanskje biter fisken.

Du kan selv velge når og hvor lenge du ønsker å bli.

Knut Bergan

vedlikeholdsansvarlig

Telefon 411 60 634

Epost: knutbergan001@gmail.com

Støttemedlemskap og gaver

Vi minner om støttemedlemskap som koster 250 kr i året. Det har de siste årene blitt gjort betydelige forbedringer på Bondal.

Derfor er vi veldig takknemlig for støttemedlemskap og gaver. Det betyr mye for økonomien, og gjør at vi kan holde utleieprisene på et moderat nivå.

Betaling for støttemedlemskap og eventuelle gaver kan sendes til konto nr. 2680 07 50503.

Leire på Bondal i 2015

Mer informasjon om sommerens leire kommer senere, men sett gjerne av datoene i kalenderen allerede nå!

Sommeren 2015

Barneleire

- 4/5 klasse leir: 22.-25. juni
- 6/7 klasse leir: 25.-28. juni
- Påmeldingsskjema til barneleirene blir sendt ut via skolene.

Leir for «De over 50»

- 20.-24. juli
- Åndelig leder: Morten Askjer
- Påmelding: Kari Anne og Hans Kristian Gunnerød
- Tlf: 33 06 02 61 / 938 42 862 eller
- e-post: hgunnero@online.no

Bibeldager

- 6.-9. august
- Åndelig leder: Jan Bygstad
- Påmelding: Torill Askjer
- Tlf: 975 86 692 eller e-post: torill.askjer@gmail.com

Dugnader 2015

- Høstdugnad: 9.-11. oktober

Bondal på nett

Gå inn på www.delk.no/bondal for mer informasjon og nyheter om fjellstua.

Leie Fjellstua?

Kontakt Ester Bettum på telefon 997 12 468 eller send en e-post til: ek-bettu@online.no.

Ester har oversikt over ledige helger og uker samt priser.

Vi oppfordrer menighetene til å benytte dette flotte og nyoppussede stedet til bibelgrupper, menighetsleire og samlinger av ulike slag.

Bondal fjellstue er også åpen for private arrangementer. Fjellstua har stor kapasitet i forhold til utnyttelsen i dag.

Spørsmål, kommentarer eller forslag

Har du spørsmål, kommentarer, synspunkter eller forslag angående Bondal Fjellstue? Kontakt en av de lokale kontaktpersonene, eller send en e-post til bondalstyret@delk.no.

Lokale kontaktpersoner for Bondal

HORTEN

Torill Askjer, tlf. 975 86 692
torill.askjer@gmail.com

OSLO

Bodil H. Thorsnes (varamedlem)
Tlf. 482 72 532
bodilthorsnes@hotmail.com

PORSGRUNN

Torstein Hvale (rådsmedlem)
Tlf. 35 51 32 77 / 922 18 970
torstein.hvale@sf.nett.no

SKIEN

Kathrine Rudsro (sekretær & styremedlem), tlf. 977 38 593
kathrinerudsro@gmail.com

NORDRE VESTFOLD

Tone Heian (styrerepr.)
Tlf. 33 06 08 87
tone.heian@hotmail.com

TØNSBERG

Kjell-André Bettum (styreleder)
Tlf. 954 50 814
kjellandre.bettum@delk.no

VEDLIKEHOLDSLEDER

Knut Bergan
Tlf. 33 31 69 14 / 411 60 634
knutbergan001@gmail.com

HUSMOR

Anita Gundersen
Tlf. 990 39 741
anigunde@gmail.com

Når to blir tre

Du som leser Underveis veldig nøye har kanskje alt fått med deg at jeg, Georg Stensland, og kona mi, Signe Stensland (f. Minnesjord), har vært i de franske alper siden januar 2014 for å lære språk. Språket skal brukes til tjeneste i Nord-Afrika sammen med et annet språk vi må lære – arabisk. Planen var at vi skulle bli her i Alpene til jul for deretter å sette nesen videre til Nord-Afrika i januar. Slik skjedde altså ikke.

I oktober fikk jeg den glade nyheten av min kone at "hun var falt i graviditet", som en ville uttrykt det her. Gleden var stor over at vår lille familie skulle øke med hele 50 %. Det skulle ikke gå mange ukene før gleden ble delt med mye bekymring og venting. I slutten av oktober begynte komplikasjonene, bare 11 uker på vei i svangerskapet.

Vi trodde mange ganger at vi skulle miste vårt første barn. Etter utallige besøk på legevakten, to sykehusinnleggelser på til sammen 11 dager og uvanlig mange ultralyder og blodprøver, og veldig mange forandring i planene – flere ganger, kom vår sønn til verden den 19. april 2015. Han ble født med keisersnitt i uke 35, og slik sett ble han født minus 6 uker gammel. Vi har kalt han Eivind.

Navnet har to "betydninger". For det første er han oppkalt etter min far, og for det andre har navnet sitt opphav i norrønt og betyr noe i retning av "lykkelig kriger" – noe sykepleierne her nede er skjønt enige om er et passende navn. Han har virkelig fått kjempe seg til livet.

I skrivende stund (7. mai) ligger Eivind fortsatt på neonatal (prematur) her på sykehuset i Albertville. Ting går sakte men sikkert fremover, og vi kan ikke vente til å først ta han med hjem til leiligheten vår her i byen, for så siden å ta han hjem til Norge. Vi håper på at vi kommer hjem i god tid før St. Hans-stevne. Videre håper vi på å få reise ut til Nord-Afrika i begynnelsen av oktober – nesten ett år etter skjemaet. I august og september ser vi frem til å få besøke mange av menighetene på Østlandet, og vi ser frem til å bli bedre kjent med dere.

For tiden dras også tankene til det arbeidet vi har forberedt oss på i ett år. På alt det praktiske som språkskole og leilighet m.m., men mest av alt på det arbeidet vi skal inn i. Organisasjonen vi skal jobbe for i Nord-Afrika, driver et bredt spekter av bistands- og utviklingsarbeid i flere byer i landet. I hovedsak kan vi dele prosjektene inn i fire grupper: helseprosjekter, prosjekter knyttet til mennesker

Eivind Stensland ble født i Frankrike 19. april 2015. Foto: Svein Minnesjord

med funksjonshemminger (eng.: disable), prosjekter knyttet til mennesker i utsatte grupper og utviklingsprosjekter i rurale områder.

Gjennom dette arbeidet får vi lov til å vise en omsorg for medmennesker i en vanskelig situasjon. Når vi utviser en slik omsorg, generer det ofte spørsmål om motivasjon. Når slike spørsmål kommer, treffer det selve motivasjonen vår for å reise til nettopp dette området, hvor de aller, aller fleste er muslimer.

Georg Stensland

Lutherske Fordypningsdager 2015 – Bergen 27.-30. august

Lutherske Fordypningsdager 2015 nærmer seg, og vi gleder oss over god påmelding fra inn og utland, men det er ennå god plass til flere! Ta en titt på www.fordypningsdager.com og vurder om et slikt arrangement kan være noe for deg. Her finner du også detaljert program og påmeldingsskjema.

På nettsiden og på YouTube-kanalen Lutherske Fordypningsdager finner du også lydopptak og videoer fra arrangementet høsten 2014. Ta gjerne også en

kikk på bildegalleriet.

Ønsker du å delta på måltider under arrangementet, anbefaler vi deg å melde deg på i god tid, siden vi bare kan tilby servering til et begrenset antall av deltakerne.

Om Lutherske Fordypningsdager
Lutherske Fordypningsdager er et forum for å fremme sentrale og livgivende sannheter i klassisk luthersk tro og bekjennelse. De er et samarbeid mellom FBB-Bjergvin og DELK Bergen menighet. Vi fokuserer på teologisk klarhet i møte

med dagsaktuell forvirring, oppfriskning av kunnskap, sosialt samvær, uformell kontakt og sist, men ikke minst: foredrag og forkynnelse til oppbyggelse, frimodighet og sjelesorg. Du kan melde deg på hele arrangementet eller komme på enkeltsamlinger. Arrangementet er åpent for alle interesserte.

Jon Tore Lie

Bildet over viser deltakerne på Lutherske Fordypningsdager i 2014.

Nordre Vestfold menighet

Hva skjer med byggeprosjektet i Døvikveien 2?

Arkitekttegningene til Hille Melby ble valgt som utgangspunkt for første etasje, der blant annet kirkerom, gymsal og skolekjøkken/kafeteria skal ligge. Tegningene er nå ferdig.

Det har vært et godt samarbeid mellom Byggekomiteen og Arkitektkontoret. Teresa Lefsaker Brenne, som har en master i Interiørarkitektur og møbeldesign, og som driver firmaet Brenner For Design, er godt i gang med tegninger til skolen, som skal huses i de øvrige etasjene.

Optimismen råder

Det jobbes på mange plan. Ikke minst løftes prosjektet frem for Gud i bønn. Dyktige folk og flittige hender er i gang.

Kreativitetsgjengen er nevnt (side 24). Det har vært ryddedugnad på nybygget. En gruppe jobber med lyd- og musikkformidling. Det har vært møte med naboene, kommunens administrasjon, ordfører og Frico som driver næring på nabotomten. Dette var et nødvendig og godt møte, hvor det blant annet ble det sett på fremtidig trafikkavvikling for nabolaget, og ulike alternativer ble drøftet.

Dialogen med offentlige myndigheter er inne på konstruktivt og godt spor. Optimismen råder, fordi vi tror at Gud kan, og vi kan få være med å gi vårt bidrag.

TFD

Inngangsparti Alternativ 1. Forslaget søker å gi inngangspartiet i sør et stilltende, men moderne uttrykk som står elegant opp mot hovedbygget. Hilde Melby arkitekter.

Interiørperspektiv kirkerom. Arkitekturen i kirkerommet søker å uttrykke både robusthet og høytidelighet. Slik kan rommet anvendes både som kirke og til kommersiell bruk. Hilde Melby arkitekter.

Ny bok

Sverre Bø

Løsepenge Jesus

Guds svar på vårt største problem

Forfatteren Sverre Bø er en god forkynt og skribent og er godt kjent av mange i DELK. Han underviser i bibelfag på Fjellhaug skolesenter i Oslo.

Målet med boken er å vise hvor aktuelt og mangfoldig Bibelens budskap er, særlig det som handler om det viktigste av alt: Jesu død på korset til frelse for oss. Her vinkles dette kjente tema gjennom en rekke nokså uvanlige spørsmål. Originale illustrasjoner får frem overraskende sider ved Jesu død og oppstandelse.

Bø spør blant annet hva vi kan lære av vakre blomster som prestekrager, eller av enkle barneleker som et Brio-tog. Boka som er på ca. 190 sider, er delt inn i mange kapitler eller stykker, de fleste er på ca. tre sider. Det gjør boken innhold lett tilgjengelig.

Og selv om hvert stykke på en måte er en andakt til påsketiden, så er de vel verd å lese og bli engasjert av hele året.

Pris kr 249,-

Utgivelsesår: 2015

Innbinding: Mykbind

ISBN: 9788252003680

Språk: Bokmål

Forlag: Lunde

Boka kan kjøpes på bokbordet på St.Hans-stevnet, eller send din bestilling til delkforlaget@delk.no.

Ny prest i Bergen

Jon Magne Sønstabø (37) er tilsatt som prest II i DELK Bergen menighet i en 50 % stilling.

Han begynner sin tjeneste 15. august. Jon Magne bor på Kleppstø utenfor Bergen. Han har fagbrev som elektriker og har i tillegg lærerutdanning. Etter toårig bibelskole tok han bachelor både i kristendom og i sosiologi. Han planlegger på sikt å fullføre sin teologiske utdanning ved siden av prestedtjenesten.

Jon Magne har vært tilsatt som ungdomsarbeider i Indremisjonsforbundet og som miljøterapeut i Blå Kors. Han er for tiden lærer i ungdomsskolen. Han har i mange år vært fritidsforkynner både i DELK, i NLM og andre organisasjoner, og har i en tiårs periode vært leder for et KRIK-lag på Askøy.

Jon Magne vil bli ordinert til prestedtjenesten 23. august.

Red.

Jon Magne Sønstabø er ny prest i DELK Bergen.

Inspirasjon til menighetsplanting

- Alle troende har en oppgave i å plante nye menigheter, sa Jarleif Gaustad (38) da han holdt foredrag i Moe kirke, Sandefjord 29. april.

- Selv om ikke alle har kall til direkte å plante, har alle en rolle og en oppgave i å støtte en planting, fremholdt fellesskapskonsulenten i Norsk Luthersk Misjons-samband. Nærmere 25 personer, fordelt på mange av DELKs menigheter, var samlet til inspirasjonskvelden, i regi av menighetsplantingsutvalget i DELK.

Gaustad innledet med å stille spørsmål om motivasjonen for menighetsplanting.

- Den som bryter opp fra en menighet fordi en er misfornøyd og ønsker å starte en ny menighet, har et dårlig utgangspunkt, mente Gaustad.

Han påpekte at det som er viktig, er å

ha et kall til et pionerarbeid. Selv om vår motivasjon kan være delt, er kallet fra Gud det avgjørende.

Gaustad tok fram beretningen om to fisker og fem brød og påpekte at alle disiplene fikk være med på utdelingen. - Slik er det også i dag, når Gud får bruke det han har gitt oss. Han trakk fram eksempelet med den NLM-menigheten han selv har fått være med på å plante i Follo. Utenom søndagssamlingene er det smågrupper som er basis i arbeidet. - Vi har ni kjønnsdelte smågrupper, med hver sin leder og nestleder. Her makter vi å fange opp nye mennesker, sa Gaustad.

Etter foredraget var det samtale i grupper. Konklusjon: et viktig bidrag til å sette menighetsplanting på dagsorden i DELK. All erfaring viser at flere menig-

Fra samtalen i en av gruppene under inspirasjonssamlingen. Fra venstre: Rolf Ekenes, Eirik Thorvaldsen, Jarleif Gaustad, Arvid Ludvigsen, Unni Fadum Moen og Elisabeth Fehn Olsen.

heter fører til at flere mennesker nås med evangeliet.

Tekst og foto: Boe Johannes Hermansen

Ny kunst i Ryenberget kirke

Når du kommer inn Ryenberget kirke og ser framover, vil du oppdage to nyanskaffelser. Alterbordet har fått ny duk, og prekestolen har fått nytt klede. Tekstilene er vevet i en over en tre tusen år gammel kinesisk dobbeltvevet teknikk av en kunstner som heter Rigmor Bové.

Alterduken er hvit. Dette symboliserer både lys, rettferdighet, renhet, hellighet, fest og glede. Midt foran på alterduken ser du en sirkel av aks. Aksene symboliserer vekst, og du finner dem også i de fire små glassmaleri-vinduene. I likhet med det store glassvinduet i fronten, har aksene form som en sirkel. Dermed kan de også minne om en tornekrone.

Prekestolkledet er grønt. Grønt er den mest brukte fargen i kirkeåret. Den brukes når det ikke feires en spesiell fest, eller når kirkeåret ikke er inne i en av sine særskilte faser som for eksempel adventstiden. Fargen symboliserer vekst og livskraft.

Symbolet på prekestolkledet blir ofte

kalt for et PX-monogram, men det er mer korrekt å kalle det et Khi-rho-monogram. Det er en grafisk figur som er dannet av X og P som er de to greske bokstavene khi (χ) og rho (ρ). Disse bokstavene er de to første i ordet Kristus på gresk, ΧΡΙΣΤΟΣ. Den stiliserte utgaven på vårt klede er en variasjon av Khi-rho-symbolet. Den tradisjonelle X-en er mer en T som er bokstaven Tau på gresk. Den ble regnet som et symbol på frelse. Dette symbolet kalles gjerne korsets monogram.

Vi håper du synes det er godt å feste øynene på disse to nye tekstilene når du er i Ryenberget kirke. Kanskje de gir deg flere assosiasjoner, slik kunst gjerne gjør.

Etter gudstjenesten 14. juni kan du få møte kunstneren bak kirketekstilene. Da vil vi også presentere mer av kirkerommets symbolikk.

Tekst: Brit Hvalvik.

Foto: Einar Horsberg

De nye tekstilene i Ryenberget kirke er vevet av kunstner Rigmor Bové.

Herman prest pensjonist

Prest Herman Næss avslutter nå sin tjeneste i DELK etter en årrekke både som lærer, prest og tilsynsmann, og går over i pensjonistenes travle rekke.

På Rådsmøtet i april ble Herman overrakt bl.a en flott hvilestol av tilsynsmann Rolf Ekenes, som et klart signal om at han nå bør ta seg litt mer tid til en hvil.

Etter bildet å dømme er han positiv til tanken.

Red.

Herman Næss prøvesitter den nye stolen.
Tilsynsmann Rolf Ekenes th.
Foto Boe Johnannes Hermansen

Ny i Oslo til høsten?

Hver første torsdag i måneden samles en gjeng studenter og unge voksne i Ryenberget kirke. Vi kaller det Torsdagskveld på Ryen. Det betyr kveldsmat, bibeldykk, samtaler i grupper, sang og bønn. Vi har god plass til flere i fellesskapet!

Til deg som er ny i Oslo fra høsten, kan vi friste med muligheten for å bli godt kjent med et engasjert kristent miljø.

Første samling er 3. september kl. 19.00 i Ryenberget kirke. 11.–13. september er det Bli-kjent-tur til Bondal Fjellstue.

Håper vi sees!

Tekst: Kristoffer Hansen-Ekenes

Foto: Einar Horsberg

Det er god tid til mat og prat rundt bordene på Torsdagskveld på Ryen.

Barnekor på Granly

Granly menighet har i mange år vært uten barnekor. Dette var vi en liten gjeng som ville gjøre noe med. I september gikk noen foreldre (blant dem en dreven musiker, en som kan synge, og to som ikke kan) og en dirigent sammen om å starte nettopp et barnekor.

Hver onsdag rett etter skoletid samles Superkoret, som består av barn fra 2.-7. klasse i Granly kirke.

Først spiser vi mye frukt, deretter øver vi i en time. Superkoret har sunget på møter og gudstjenester, og det synes vi er superkjekt. Navnet vårt ble forresten til ved avstemning, og det passer perfekt for oss. Folk som går i kirken her, synes det er flott med kor igjen.

Tekst: Rina Bjørntvedt Husby

Foto: TFR

Ny utgave av velkjent bok

Johannes Kleppa og Egil Sjaastad

Mester, på ditt ord Søndagstekstene 2015-2016

En nyttig og praktisk inspirasjonsbok.

Denne boka er mange blitt kjent med. Hvert år kommer det ny bok, med korte refleksjoner til hver søndags tekster, fra august til ut juli neste år.

I tillegg finner du for hver uke en bibelleseplan. Boka har også en oversikt over tekster for helligdager og minnedager utenom søndager.

Den er ypperlig til bruk i bibelgrupper, og for den som vil forberede seg til søndagens tekster, enten som tilhører, møteleder eller forkynner. Kun to sider på hver søndag. Forfatterne er de samme som sist år, Johannes Kleppa og Egil Sjaastad.

Boka utgis av Lunde forlag og er forventet å være klar for salg ca. 20. juni. Spør etter den på bokbordet på St. Hans-stevnet, eller hos menighetens bokselger.

Prisen er kr 199,-.

Bøkene som omtales kan kjøpes hos menighetens bokselger eller direkte fra DELK-forlaget, e-post: boksalg@delk.no

Fra Rådsmøtet (RM) 17. og 18. april 2015 på Granly skole

Menighetskonflikter

Fredag kveld innledet prest, sjelesørger og konfliktrådgiver Sverre Stoltenberg med et godt foredrag om Menighetskonflikter, «Hvordan unngå - hvordan løse?» Deretter var det plenumssamtale som fikk fram mange gode poeng.

Presteutdanning i DELK

Spørsmålet om hva slags bibel-, leder- og/eller presteutdanning vi anbefaler eventuelt tilbyr unge i DELK, aktualiseres jevnlig. Dette styres i stor grad av de unge selv. Kan vi som kirkesamfunn gjøre noen grep her – og i så fall hvilke? RM vil behandle denne saken mer i senere møter. Det ble vedtatt å nedsettes et utvalg for å utrede spørsmålet om leder- og presteutdanning i DELK. Utvalget arbeider ut fra et notat, supplert med momenter som framkom i drøftingen av saken i RM. Utvalget leverer sin innstilling senest til RM 1/2016.

Strategiplan DELK 2016-2019

Styrets forslag til Strategiplan for kommende 4-årsperiode ble lagt fram til høring og kommentar på dette RM. Planen skal justeres i DELK-styret i august, og drøftes på årets GF i oktober. Endelig debatt og vedtak blir gjort på Generalforsamlingen.

Prosedyre for rekruttering av prest

Retningslinjene for rekruttering av prest ble vedtatt på ÅM 13. Etter utprøving er det behov for å gjøre noen endringer. Personalkomiteen og DELK-styret har drøftet forslaget til justert prosedyre. Styret fremmer saken for GF15.

Styringsstruktur for DELK-skoler

RM behandler og vedtar styringsdokumenter som er viktige for DELKs skoler. Tidligere er Skoleplan generell del (Verdidokumentet) og Mal for vedtekter DELKs skoler vedtatt. Det ble vedtatt at RM anbefaler for skolestyrene det

framlagte forslag til Styringsstruktur for DELKs skoler.

Prestens rolle i DELK-skoler

Prestene har en viktig rolle i våre skoler for å bidra til å skape de gode bånd mellom kirke og skole som vi sterkt ønsker. Det er laget et dokument om dette samarbeid. Det ble vedtatt at RM anbefaler dokumentet «Prestens rolle i DELKs skoler» til bruk i samarbeidet mellom prest/menighet og skolen.

Bestemmelser for prest II

Flere menigheter vurderer tilsetting av prest II i tillegg til hovedprest. Personalkomiteen og DELK-styret fremmet forslag til bestemmelser angående stilling som tilleggsprest i en menighet. Prest II blir tilsatt lokalt og får Eldsterådet som arbeidsgiver. Han møter i Rådsmøtet og Generalforsamlingen med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

Arbeidsbeskrivelse for Tilsynsmannen (TM)

Forslag til arbeidsbeskrivelse for TM ble drøftet. Denne arbeidsbeskrivelse skal etter Grunnreglene § 4.7e endelig vedtas av GF. Det ble vedtatt at RM ber Styret fremme «Arbeidsbeskrivelse for Tilsynsmannen» for GF15.

Liturgisaker

Liturgikomiteen og organistene har bedt om tilslutning fra RM til å arbeide videre med de kirkemusikalske ledd og spesielt Kyrie-leddet, der uttrykket 'Kyrie Eleison' på latin vil være en del av teksten. Det ble framsatt et forslag om ikke å ha med Kyrie-leddet på latin. Forslaget falt med 11 mot 10 stemmer.

Regler for valg av TM

Bør tilsynsmannen velges bare blant prestene, eller kan det være et åpent valg blant alle som fyller bestemte kriterier, og hvor vedkommende ordineres

til prestatjeneste før tiltredelse som TM? Det var sendt ut forslag til Regler for valg av tilsynsmann. Denne saken var satt opp til ÅM13, men ble da ikke behandlet. Det ble vedtatt at RM ber Styret fremme Regler for valg av TM for GF15. Nåværende og tidligere eldste foreslås å være valgbare. Dette forslag ble vedtatt mot én stemme.

Reformasjonsjubileet 2017

Det store reformasjonsfellesskapet i Norge skal markere Reformasjonsjubileet i 2017. Norges Kristne Råd har kommet med anbefalinger og forslag til de enkelte kirkesamfunn i den forbindelse. Det er ønskelig at vi i DELK tar en drøfting på hvordan vi på en god måte kan løfte opp og markere takknemligheten for arven gjennom reformasjonen. Det ble vedtatt at administrasjonen nedsetter en komité som forbereder DELKs egen markering av Reformasjonsjubileet, og kommer med forslag til vår deltakelse i de ulike fellesmarkeringene.

Evaluerings av ny styringsstruktur

Årsmøtet i 2012 vedtok ny styringsstruktur for DELK, hvor ett av hovedgrepene var en oppdeling av Hovedstyret i Rådsmøte og Styre, i tillegg til andre endringer. Det ble vedtatt at den nye styringsstruktur skal evalueres før GF i 2015, og eventuelle forslag til endringer fremmes for GF til endelig vedtak. Styret behandler saken og fremmer den for GF etter uttalelse fra RM. Ett forslag er endring av navn for Styret. Det skal bedre skille vis-à-vis andre styrer i DELK, uten at nåværende Styres og RMs ansvar og oppgaver endres. Det ble vedtatt å bruke betegnelsen DELK-styret på Styret som nå leder DELK sammen med Rådsmøtet. Styret fremmer «Evaluerings av ny styringsstruktur» for GF15.

Arvid Ludvigsen

Rådsmøtesekretær

Husk å melde adresseforandring!

Har du flyttet, eller vil du ha bladet sendt til en annen adresse?

Ring telefon **33 35 93 50**
eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

Kommer ikke Underveis?

Eller kjenner du noen som ikke får bladet i posten?

Ring telefon **33 35 93 50**
eller send en e-post til

underveis.abonnement@delk.no

Kort fra DELK-styremøtene på Høgsveen ved Hamar 10. og 11. april og på Moe 21. mai 2015

- Styret vedtok at betegnelsen på Det evangelisk-lutherske kirkesamfunns styre skal være DELK-styret, og evaluerte ellers sitt arbeid. Informasjon til menighetene om DELK-styrets arbeid skal styrkes.
 - Det arbeides videre med valgordning for tilsynsmann og stillingens arbeidsinstruks, og prosedyre for rekruttering av prest. Valgordning og prosedyre skal vedtas av GF 2015 (Generalforsamlingen, tidligere Årsmøtet).
 - Strategiplan for DELK blir behandlet over flere møter, den skal legges fram for GF 2015.
 - DELKs nettsider er nyttige og har blitt godt mottatt. Nettredaktør for DELKs nettsider er Tormod Fredriksen.
 - Deltakere i komitéen som har ansvar for programmet på GF 2015: Astrid Gjelstad fra DELK-styret, Jon Krokeborg fra Granly menighet og Aud Merethe Luhr fra Nordre Vestfold menighet i tillegg til adm.leder og tilsynsmann fra administrasjonen.
 - Retningslinjer for prest II (som akkurat nå er aktuelt i Bergen) ble vedtatt.
 - Jon Magne Sønstabø er ansatt som prest II i Bergen. Se sak annet sted i bladet.
 - DELK-styret anbefaler redaksjonen i Underveis å ta med bare spaltene for "døpte, døde og vigde"
 - Det arbeides med å få oversikt over DELKs eiendommer med deres organisasjonsnummer.
 - DELKs årsmelding er sendt Fylkesmannen og danner grunnlaget for søknad om stats- og kommune-tilskudd 2015.
- Økonomi:**
- Budsjett for 2015 vedtatt. Disse årsregnskapene ble i hovedsak godkjent: DELKs hovedkasse, DELK-forlaget, Underveis og Misjonsregnskapet. Fra 2015 føres Misjonsregnskapet og Underveis-regnskapet under DELKs hovedkasse som egne avdelinger.
 - Økonomiutvalget arbeider med oversikt over den totale DELK-økonomien, og vil rette fokus på forvaltning av våre midler i kirkesamfunnet, inkludert skoler og menigheter.
- Venke S. Gjelstad, styresekretær**

DELK-styret består av (bak fv.): Terje Sletten, Tom Asp og Rolf Ekenes. Andre rekke: Kåre Solberg og Anders Martin Fon. Foran: Astrid Gjelstad, Camilla Luhr, Signe Gjelstad og styresekretær Venke S. Gjelstad.
Foto: Toril S. Asp

DELKs misjonærer / utsendinger

Gunn og Bertil Andersson, med barna Benjamin, Rebecca og Jonatan, bor i Vest-Mongolia, i Khovd. Bertil er stedlig representant for NLM. Han er involvert i forberedelser til dannelsen av et evangelisk luthersk kirkesamfunn. Bertil er også aktiv i menighetsbyggende arbeid, blant annet med undervisning og veiledning av ledere. Gunn har en deltidsstilling som prosjektkonsulent i sosialprosjektet. I tillegg deltar hun i litteraturarbeid og arbeid blant kvinner og barn, samt en bibelstudiegruppe for jenter fra 16-25 år.

- Blogg: www.femandersson.wordpress.com

- Epost: bertilgunn@egil.net

Signe og Georg Stensland er fremdeles i Frankrike idet bladet går i trykken ultimo mai. Deres første barn ble født i april. Ekteparet er plassert til tjeneste gjennom NLM i Nord-Afrika. De reiser trolig dit i oktober.

- E-post: signe.minnesjord@gmail.com / georgstensland@hotmail.com

Ingeborg Marie og Torkel Alfsvåg Ekenes med datteren Eirin Helene reiste til Japan i slutten av august i 2014. Perioden er på seks år, og de to første årene er det språkopplæring.

Blogg-adresse: www.tonbotidende.com

Bruk følgende e-post adresser:

- Til Ingeborg Marie: imajanoma@gmail.com

- Til Torkel: tae@nms.no

Husk

- å BE for våre misjonærer og utsendinger, følg med på deres blogger, og send dem gjerne en hilsen.

- at du kan BLI FAST GIVER til DELKs misjonsarbeid gjennom din egen nettbank til konto 2420 22 11085.

Må merkes: "Gave til misjon".

Husk at det skattefrie gavebeløpet
er øket til 20 000 kr fra 2015

Døpte

	Født	Døpt	Menighet
- Henrik Døvik, Horten	16.10.14	04.01.15	N. Vestfold
- Annbjørg Rui, Ramnes	17.04.00	25.01.15	Tønsberg
- Mathias Bråthen, Skien	10.01.15	22.02.15	Skien
- Nelly Øverbø, Skien	19.12.14	15.03.15	Skien
- Ezeiel Martin Brix Dyrhovden, Bergen	11.02.15	05.04.15	Bergen
- Nora Krogh, Horten	28.05.09	05.04.15	N. Vestfold
- Sarah Krog, Horten	02.12.05	05.04.15	N. Vestfold
- Tomine Miriam Krogh, Horten	19.06.03	05.04.15	N. Vestfold
- Josef Slaathaug, Skien	28.03.15	06.04.15	Skien
- Victor Heum, Undrumsdal	15.02.15	03.05.15	N. Vestfold
- Amalie Klubben, Undrumsdal	20.02.15	03.05.15	N. Vestfold

Vigde

- Iselin Ness, Porsgrunn og Helge Hermansen, Porsgrunn, viet i Tønsberg Domkirke 07.02.2015

Døde

	Født	Død	Menighet
- Bjørn Weierød, Horten	1948	04.01.15	Horten
- Karen Heminsen (f. Sætrang), Oslo	1935	07.02.15	Oslo
- Lilly Sverdsten, Skien	1933	17.02.15	Skien
- August Herman Askjer, Skien	1959	28.02.15	Porsgrunn
- Turid Petrine Andersen, Skien	1943	20.03.15	Porsgrunn
- Else Skjeggstad, Revetal	1929	08.03.15	N. Vestfold
- Therese Kristoffersen, Oslo	1923	10.03.15	Oslo
- Ingrid Brenne, Sauherad	1926	11.03.15	Skien
- Marie Kløw, Oslo	1928	20.03.15	Oslo
- Rutt Grorud, Oslo	1921	25.03.15	Oslo
- Anstein Bjørntvedt, Nøtterøy	1923	15.04.15	Tønsberg
- Karin Bauer, Oslo	1921	23.04.15	Oslo

Antall innmeldte: 10. Antall utmeldte: 9.

Flykter folk fra DELK?

Noen har kommentert at det i oversikten over innmeldte/utmeldte her i bladet har vært ganske mange utmeldte i de to siste utgavene. Hva kommer det av? Flykter folk fra DELK?

De høye tallene skyldes ikke at store grupper ønsker å forlate vårt kirkesamfunn. Det har først og fremst sammenheng med en større gjennomgang av vårt medlemsregister. For en del henger dette også sammen med å få avklaring fra personer som også er registrert i andre kirkesamfunn. Nå er det ordnet. Dermed

får vi et høyt "utmeldingstall".

Samtidig er det også hos oss i DELK noen som av ulike grunner ikke ønsker å være medlemmer lenger, og melder seg ut. Det kan skyldes at de flytter og blir aktive i kirkelig sammenheng et annet sted. Eller de opplever at de ikke lenger deler DELKs bekjennelse eller sider ved vår lære eller praksis. Noen ganger er det også snakk om lokale forhold som fører til utmeldelse.

Uansett – utmeldelser vil alltid komme. Det er ikke noe vi ønsker; vi vil gjerne ha

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK)

DELK bekjenner Jesus Kristus som Frelser og Herre og bygger på Bibelen som Guds inspirerte, ufeilbare og troverdige ord og den overordnede norm og kilde for tro, lære og liv.

DELK holder følgende bekjennelsesskrifter for å være uttrykk for den rette forståelse av hovedpunktene i Bibelen:

- De tre oldkirkelige bekjennelser: den apostoliske, den nikenske og den athanasianske
- Den augsburgske konfesjon
- Luthers lille katekisme

DELKs bekjennelse forplikter alle menigheter, tillitsvalgte, ansatte og medarbeidere for øvrig.

DELK har ca. 3.400 medlemmer fordelt på lokalmenigheter i Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Rogaland, Hordaland og Østfold.

flere og ikke færre medlemmer. Samtidig respekterer vi fullt ut hver enkelt som av ulike grunner finner en annen kirke-tilhørighet. Vi har også ganske mange innmeldelser. I snitt er vårt medlemstall ganske stabilt.

Under "slekters gang" vil vi framover føre opp alle døpte og døde, men ikke lenger ha med navn på innmeldte. Vi har aldri navngitt de som melder seg ut. Antall inn- og utmeldte vil vi fortsatt ha en oversikt over.

Red.

Bank-kontoer for gaver til DELK

Husk at det skattefrie beløpet er øket til 20 000 kr fra 2015!

Alle gaver med skattefradrag skal settes inn på konto **2420 22 11085**. Det kan være gaver til:

- prestenes lønn, misjonen, prosjekter bestemt av menighetene selv, f.eks. bygg, restaurering

Gaveformål **må** nevnes hver gang.

Første gang du bruker ordningen **må** navn og personnr. oppgis, senere er det nok med bare navn eller bare personnummer.

Ved gaver på alteret gjelder det samme.

Se også www.delk.no og klikk deg inn på Gaver til DELK.

Gaver uten skattefradrag kan gis direkte til:

- DELKs misjonsarbeid: kto. 2400 19 51439
- Kirkebladet «Underveis»: kto. 3000 27 13949
- Bergen menighet, kirkebygg: kto. 3000 23 00512
- Dalane menighet, evangelisering: kto. 3270.67.14080
- Nordre Vestfold menighet, ny kirke og skole kto. 1503 51 15541
- Skien menighet – kirkebygg: kto. 1201 45 87746
- Sandefjord menighet – skolebygg: kto. 3000 24 20259
- Tønsberg menighet – kirkefornyelse: kont. 1638 26 21437

DELKs menigheter, kirker, skoler, kontaktpersoner og adresser

DELKs HOVEDKONTOR

Åslyveien 19, 3170 Sem
Telefon: 33 35 93 50
www.delk.no
E-post: delk@delk.no
Tilsynsmann Rolf Ekenes
Telefon: 900 91 562
E-post: tilsynsmannen@delk.no

MENIGHETER, KIRKER, PRESTER OG ELDSTE

Bergen, DELK-kirken

Rosenberggaten 1, 5015 Bergen
Jan Bygstad, prest Bergen og Sotra
Telefon: 932 64 642
E-post: jan.bygstad@delk.no
Gunnar Johnstad, eldste
Telefon: 918 86 929
E-post: gjohnst@online.no
Jon Tore Lie, eldste
Telefon: 952 95 554
E-post: jotol@online.no

Sotra, Håkonsund kirke

Håkonsund, 5379 Steinsland
Vidar Klepsvik, eldste
Telefon: 450 43 319
E-post: vklepsvi@online.no

Dalane, Bedehuset i Egersund

Johan Feyersgate 5, 4370 Egersund
Fung, prest: Ottar Endresen
Telefon: 40 40 49 89
E-post: ottar.endresen@delk.no
Jan Hetland, eldste
Telefon: 907 43 877
E-post: jan.hetland@dabb.no

Horten, Langgata kirke

Langgata 50, 3187 Horten
Herman Næss, prest
Telefon: 33 06 30 67/916 08 871
E-post: herman.naess@delk.no
John L Ludvigsen, kontaktperson
Telefon: 920 17 522
E-post: horten.menighet@delk.no

Nore, Fredheim kirke

Sporan, 3630 Rødberg
Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no
Ivar Haug, kontaktperson
Telefon: 905 25 326

Nordre Vestfold, Døvik kirke

Døvikveien 4, 3176 Undrumsdal
Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no

Torgeir Døvik, eldste
Telefon: 482 72 792
E-post: torgeir@bdtviken.no
Kåre Solberg, eldste
Telefon: 920 33 761
E-post: ks@kremar.no
Eirik Thorvaldsen, eldste
Telefon: 458 82 463
E-post: eirthor@gmail.com

Oslo, Ryenberget kirke

Enebakkveien 152, 0680 Oslo
Menighetskontoret
Telefon: 23 21 01 75 / 23 21 01 76
E-post: ryenbergetkirke@delk.no
Ved behov for prest: Ulf Asp
Telefon: 916 70 827
Elisabeth Fehn Olsen, diakon
Telefon: 954 74 800
E-post: elisabeth.fehnolsen@delk.no
Andreas Thorsnes, eldste
Telefon: 911 70 395
E-post: andreas@urbania.no
Egil Helland, eldste
Telefon: 913 15 555
E-post: egil@egil.net

Porsgrunn, Borgeskogen kirke

Åmotbakken 4, Porsgrunn
Arild Minnesjord, prest
Telefon: 35 50 18 55/916 14 371
E-post: arild.minnesjord@delk.no
Gunnar Hvale, eldste
Telefon: 995 10 126
E-post: gunnarhvale@hotmail.com

Sandefjord, Moe kirke

Moveien 78, 3221 Sandefjord
Erling Rantrud, prest
Telefon: 916 42 046
E-post: erling.rantrud@delk.no
Terje Simonsen, eldste
Telefon: 415 15 141
E-post: terje.simonsen@delk.no
Thomas Heum, eldste
Telefon: 92049270
E-post: th.heum@gmail.com

Sauherad/Midt-Telemark

Akkerhaugen kirke
Norsjølia 6, 3812 Akkerhaugen

Skien, Borgenheim kirke

Grensegaten 73, 3714 Skien
Ulf Asp, prest
Telefon: 916 70 827
E-post: ulf.asp@delk.no
Fred Arve Fahre, eldste
Telefon: 414 74 218
E-post: fredarve@hotmail.com

Fredrik Minnesjord, eldste
Telefon: 404 13 542
E-post: fm@brevini.no
Øystein Semb, eldste
Telefon: 908 60 231
E-post: oystein.semb@sbdinc.com

Tønsberg, Granly kirke

Klippeveien 1, 3122 Tønsberg
Jan Erik Askjer, prest
Telefon: 976 62 727
E-post: jan.erik.askjer@delk.no
Erik Gjelstad, eldste
Telefon: 930 09 981
E-post: ergjelst@online.no
Svein Minnesjord, eldste
Telefon: 957 28 082
E-post: s-minnes@online.no
Anders Rønningen, eldste
Telefon: 942 42 226
E-post: ronningenanders@gmail.com

Østfold, Missingmyra bedehus

Missingmyrveien 6, 1640 Råde
Boe Johannes Hermansen
Telefon: 996 12 822
E-post: boe.johannes.hermansen@delk.no
Odd Kleiven, eldste
Telefon: 958 54 537
E-post: odd.kleiven@gmail.com

GRUNNSKOLER

Oslo: Ryenberget skole,

Enebakkvn 152, 0680 Oslo
Telefon: 23 21 01 61
E-post: ryenbergetskole@delk.no

Re: Bjerkely skole

3178 Våle
Telefon: 33 06 30 30
E-post: bjerkely.skole@delk.no

Sandefjord: Moe skole

Movn 78, 3221 Sandefjord
Telefon: 33 48 73 40
E-post: moe.skole@delk.no

Skien: Skauen kristelige skole

Jon Alvsonsgt 14, 3714 Skien
Telefon: 35 50 54 00
E-post: skauen.skole@delk.no

Tønsberg: Granly skole,

Postboks 70 Lofta-Eik, 3109 Tønsberg
Telefon: 33 00 31 10
E-post: granly.skole@delk.no

Program for DELKs St.Hansstevne 2015 på Gjennestad

TEMA Det gode livet

Velkommen til Sommerstevnet 2015 for vår store DELK-familie – og mange flere! Årets stevne kan by på både gamle og kjente innslag – og noen nye. Temaet "Det gode livet" ønsker vi skal prege hele stevnet, både gjennom forkynnelsen og undervisningen, og gjennom det dere opplever på stevnet. Hva som ligger i dette uttrykket, håper vi du vil få noen trossstyrkende og tankevekkende impulser på gjennom helgen.

Vi som har ansvaret for stevnet, ønsker at barna og de unge skal oppleve at St.Hansstevnet også er for dem. Vår bønn og vårt håp

er at St.Hansstevnet 2015 blir til velsignelse og glede for oss alle.

Vel møtt til DELKs sommerstevne 20. og 21. juni – portalen til sommeren!

Hilsen

Programkomiteen: Katrine Helland (leder), Erling Rantrud, Anne Mathisen, Stine Borgersen, Ole Døvik, Torild Varhaug og Rolf Ekenes.

For arrangementskomiteen: Kjell Rustan (leder).

Lørdag 20. juni

13.00 Åpningsmøte

Hilsen ved tilsynsmann Rolf Ekenes

Møte med DELK-mangfoldet

Tale ved Egil Helland – "Blir man glad av det gode liv?"

Kollekt til DELKs skolearbeid

14.30 Seminarer

Seminar I – Når barn blir en byrde; Øivind Benestad

Seminar II – Kristentroen i familielivet – visjon og hverdag; Runar Liødden

Seminar III – Korseminar; Kristoffer Hansen-Ekenes

15.45 Grilling

16.30 Seminar IV – Tro mellom venner. Torunn Haukvik
Minnesjord, Nina Janne Dalseth, Mozghan Rad

17.30 Storfamiliemøte

Sang, musikk

Barnemusikal: Peters fiskefangst

Tale av Hans Johan Sagrusten

Kollekt til DELKs misjonsarbeid og Bibelselskapet

19.00 Aktiviteter, leker

20.00 "Som skrevet står" – med skuespiller Svein Tindberg
En refleksjon over vår måte å høre og lese bibeltekster på.

22.00 Ungdommene har kvelden og natten

Bønn, lovsang, møte med Jesus

Tema: Det gode livet. Tale ved Peter Johansen

Søndag 21. juni

11.00 Gudstjeneste

Liturger: Jan Erik Askjer og Rolf Ekenes

Preken: Rolf Ekenes

Tema: På veien til Det gode livet

Barne- og voksenkor, nattverd, misjonskollekt

13.00 Salg av mat inne/ute; griller

15.30 Avslutningsmøte

Sang-/musikkinnslag

Møte med misjonærene Signe og Georg Stensland

Tale ved Frank-Ole Thoresen: Det gode liv – for alle

Misjonskollekt

Avslutning ved visetilsynsmann Morten Askjer

Vi byr ellers på

- St.Hansormen barneprogram – se program på www.delk.no
- Boksalg med bøker for barn, ungdom og voksne
- Gratis camping
- Kafeteria og kiosk
- Mulighet for overnatting – se info på www.delk.no
- Se fullt program på www.delk.no

Stevnets talere/bidragstere:

- Egil Helland, eldste Ryenberget menighet, Oslo; selvstendig næringsdrivende
- Øivind Benestad, teolog, leder MorFarBarn Norge
- Runar Liødden, kapellan i Modum
- Kristoffer Hansen-Ekenes, stud.theol., musikkoordinator Ryenberget menighet
- Hans Johan Sagrusten, bibelbrukskonsulent, Det Norske Bibelselskap
- Svein Tindberg, skuespiller, har bl.a. hatt framføringene Markusevangeliet, Apostlenes gjerninger og Abrahams barn
- Frank-Ole Thoresen, førsteamanuensis, Fjellhaug internasjonale Høgskole
- Peter Johansen, sokneprest Askøy

Velkommen til DELKs St. Hansstevne
20. og 21. juni!